

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»

Jizzax davlat pedagogika universiteti

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor

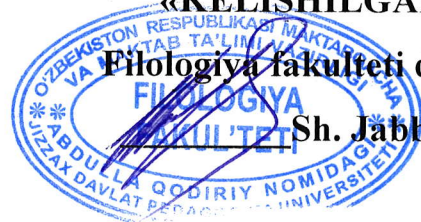
X.Xamzayev

“ ” 2026 yil

«KELISHILGAN»

O‘quv-uslubiy boshqarma

boshlig‘i **A.Norboyev**

«KELISHILGAN»

Filologiya fakulteti dekani

Sh. Jabborov

60111400-O‘zbek tili va adabiyoti
bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bitiruvchilari uchun mutaxassislik
fanlardan

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI
DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60111400 – O‘zbek tili va adabiyoti

JIZZAX-2026

Ushbu dastur O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 13-dekabrdagi 836-son qarori 1-ILOVA si bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim tashkilotlari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasini o'tkazish tartibi to'g'risida"gi NIZOM talablari asosida ishlab chiqilgan.

Mutaxassis chiqaruvchi Filologiya fakulteti bo'lib, dastur O'zbek tilini o'qitish metodikasi hamda O'zbek adabiyotini o'qitish metodikasi kafedralarining 2026-yil 9-fevraldagi navbatdan tashqari qo'shma yig'ilishida muhokama qilinib, Filologiya fakultetining 2026-yil 10-fevraldagi navbatdan tashqari yig'ilishida ma'qullangan. Universitet Kengashining 2026-yil 12-fevraldagi navbatdan tashqari yig'ilishida tasdiqlangan.

Tuzuvchilar: M.Jo'rayev - O'zbek tili va adabiyoti kafedrasini
mudiri, f.f.d.(Phd), dotsent
X.Maxammadiyev - O'zbek tilini o'qitish metodikasi
kafedrasini mudiri, f.f.d.(Phd), dosent

Taqrizchilar: U.Qosimov - O'zbek tili va adabiyoti kafedrasini professori,
filologiya fanlari doktori
L.Sindorov - O'zMU Jizzax filiali o'zbek tili va adabiyoti
kafedrasini dotsenti, f.f.d. (PhD)

KIRISH

Yakuniy davlat attestatsiyasi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2021-yil 25-avgustdagi 365-son buyrug'i bilan tasdiqlangan 60111400 – O'zbek tili va adabiyoti ta'lim yo'nalishi malaka talablari asosida ishlab chiqilgan ta'lim yo'nalishi o'quv rejasidagi majburiy fanlardan o'tkaziladi.

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI o'tkaziladigan fanlar tarkibi:

1. Hozirgi o'zbek adabiy tili (majburiy fanlar)
2. O'zbek tili tarixi (majburiy fanlar)
3. Ona tili o'qitish metodikasi (majburiy fanlar)
4. O'zbek adabiyoti (majburiy fanlar)
5. O'zbek adabiyoti o'qitish metodikasi (majburiy fanlar)

Hozirgi o'zbek adabiy tili fanining mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad - Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarni hozirgi o'zbek adabiy tilining nazariy masalalari (tushunchalar, nazariyalar va ularning isboti, sohaning amaliy masalalarini yechish usullari va boshqalar) bilan tanishtirishdan iborat. Ayni paytda u talabalarni shu sohada mantiqiy fikrlashga, ilmiy xulosalar chiqarishga, adabiy tilning nazariy va amaliy muammolarini hal etish ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Fanning vazifasi - Fanni o'qitishning vazifasi – talabalarga hozirgi o'zbek adabiy tili fanining ahamiyati, o'zbek tili fonetikasi, fonologiyasi, grafika, orfografiyasi va orfoepiyasi, morfologiyasi, sintaksisi, punktuatsiyasi va uslubiylatining nazariy asoslariga oid bilim va tushunchalar berish, adabiy tilning shevalarga munosabati, o'zlashtirilgan nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llay olishga o'rgatish va natijada talabalarda o'zbek adabiy tilining asoslari va og'zaki adabiy tilning yozma adabiy nutq me'yorlariga munosabati kabilarni bilish, grammatik qoidalarga tayanib, o'z fikrini hayotiy misollar orqali asoslash, o'rganganlarini amalda qo'llay olishga o'rgatishdir.

“Hozirgi o'zbek adabiy tili” fanidan savollar

1. Ikki va undan ortiq so'zlarning grammatik-semantik munosabatidan tashkil topib, bir murakkab tushuncha anglatadigan nominativ xarakterdagi ochiq qurilma nima deyiladi?
2. 2.Gapning kommunikativ tomoni nimalarni o'z ichiga oladi?
3. 3.Gapning kommunikativ turiga ko'ra qaysi turida ko'proq tinglovchiga qaratilgan bo'ladi?
4. So'z birikmasi qanday vosita bilan bog'langaniga ko'ra qanday turlarga bo'linadi?
5. 5.Gaplarning emotsionallikning ishtirokiga ko'ra qanday tasniflanadi?
6. 6.Tasdiq va inkor kategoriyalar orasida bog'liqlik bormi?
7. 7.Eganing tuzilishiga ko'ra turi nechta?
8. Ega birdan ortiq so'zdan tashkil topsa tuzilishiga ko'ra qaysi turiga olamiz?
9. Kesim belgi anglatish xususiyatiga ko'ra qaysi gap bo'lagiga uxshab ketadi?
10. Nomustaqil holni izohlab bering?
11. Gaplarning strukturasiga ko'ra turlarini ayting?
12. 12.Tobe aloqa turlarini ayting va izohlang?

13. Boshqaruv munosabatidagi tobe aloqaga misol ayting?
14. Relyativli munosabatidagi tobe aloqaga misol ayting?
15. Obyektivli munosabatidagi birikmalarga misollar keltiring.
16. 16.Ega va kesimni munosabati qanday aloqa sanaladi?
17. Ega va kesimni biz so'z birikmasi sifatida olamizmi?
18. Sifatlovchi o'z sifatlanmishiga qanday yo'l bilan birikadi?
19. Sostavli fe'l kesimlarning yetakchi qismi qanday shaklida bo'ladi?
20. Sostavli kesimlarni juft fe'llar bilan ifodalashimiz mumkunmi?
21. Sostavli ot kesimga misol keltiring, biz uni qanday shakl bilan ifodalashimiz mumkun.
22. Murakkab kesimlarni qaysi birliklar bilan ifodalashimiz mumkin ?
23. Sifatlovchi bog'lanib kelgan bo'lak nima deb ataladi?
24. Aniqlovchilar qaysi so'z turkumga bog'lanadi?
25. Predmetning qarashli ekanligini ifodalovchi gap bo'lagi qaysi?
26. Izohlovchini qanday aniqlaymiz?
27. Izohlovchi va izohlanmish qanday yo'l bilan birikadi?
28. Aniqlovchilarning tuzilishiga ko'ra turlarini ayting?
29. Ikkinchi darajali bo'laklarning eng murakkabi qaysi?
30. Hol qanday hokim bo'lak bilan ergashishi mumkun?
31. Hol semantik sintaktik qurilishi jihatdan qanday turlarga bo'linadi?
32. Hol gap bo'lagi qaysi so'z turkum bilan ko'proq ifodalanadi?
33. Sabab holi semantik jihatdan qanday turlarga bo'linadi?
34. Nomustaqil holga misollar keltiring?
35. Nopridekativ gaplarga misol keltiring?
36. predikativli gaplarni qanday vositalar bilan ifodalaymiz?
37. 37.Grammatik jihatdan aloqaga kirishmaydigan bo'laklar haqida ma'lumot bering?
38. Qanday gaplar ko'rsatilgan ma'nolarni ifodalaydigan imperativ undovlar va murojaatlar, xitob, istak , g'azab kabi turli xil ma'no nozikliklarini hosil qilishda asosiy vosita sanaladi?
39. Gapalar kommunikativ vaziyat jihatdan nechiga bo'linadi?
40. Ma'lum fikrni ifoda qilish uchun zaur bo'lgan bo'laklarning bir qismi tushirilgan gaplar nima deb ataladi?
41. Gap tarkibida keluvchi aniqlovchili birikmalarda ellipsis hosil bo'ladi?
42. Qaratqich va qaralmish birikmasidagi qaratqich hamda qaralmishdagi egalik shakli nimaga uchraydi?
43. Gap muchalari haqida ma'lumot bering?
44. Yoyiq gapga misol keltiring?
45. Predikativ tushunchasiga ta'rif bering.
46. Nominativ gaplarga ta'rif bering.
47. So'roq mazmunidagi ilova gaplarga misol keltiring?
48. Gapning uyushiq bo'laklari qanday vositalar yordamida bog'lanadi?
49. Gapdagi qaysi gap bo'laklari uyushib kelishi mumkun?
50. Uyushiq egalar qaysi so'z turkumi bilan ifodalanishi mumkun sanaladi?
51. Uyushiq egalar qaysi gap bo'lagiga ergashadi?
52. Umumlashtiruvchi so'zlarda qo'llanadigan tinish belgilar haqida ma'lumot bering?
53. Kiritma qurilmalarni chegaralash uchun qaysi tinish belgidan foydalanamiz?
54. O'zbek tilida qanday tinish belgilarini o'rganamiz?
55. O'zbek punktuatsitya tarixi necha bosqichdan iborat?
56. Matn xarektiri va tuzilishiga ko'ra qanday turlarga bo'linadi?
57. Ko'chirma gaplarda undalma qatnashsa, uni o'zlashtirma gapga qanday aylantiramiz?
58. O'zlashtirma gap qanday shakllanadi?
59. Ko'chirma gap kesimi o'tgan zamon bilan ifodlansa, o'zlashtirma gapga qanday aylantiramiz?

60. Ko'chirma gaplarning tinish belgilarini ko'rsating?
61. To'ldiruvchining yashiringan holatiga misol keltiring?
62. Muallif gapi dep nimaga aytiladi?
63. Ko'chirma gap qoliplarini yozing ?
64. Qo'shma gaplarni bog'lovchi vositalarni ayting?
65. O'zlashtirma gaplarni xususiyati haqida gapiring?
66. Qo'shma gaplarning qanday turlari mavjud?
67. Aralash qo'shma gaplarga misol ayting?
68. Maqsad ergash gapli qo'shma gaplarni bog'lovchi vositalar va misol ayting?
69. Undalmaning gapdagi o'rni haqida gapiring?
70. Undalmalar gapda takrorlanib kelishi mumkinmi?
71. So'z birikmasi va sintagmalarning farqi.
72. Pridekativ aloqa asosida shakllangan gaplar o'z xarektiriga ko'ra nechaga bo'linadi va ular qaysilar?
73. Fe'l asosli gaplarda fe'ldan ifodalangan sintaksis necha xil vazifa bajaradi?
74. Predikativ xarektriga ko'ra sodda gapni necha turga bo'linadi?
75. Fe'l asosli gaplarda fe'ldan ifodalangan qanday ma'nolar berilgan bo'ladi?
76. Gap va so'z birikmalari bir- biridan qaysi belgilariga ko'ra farqlanadi?
77. Predikativ va nopredikativ gaplarning o'zaro farqlarini tushuntirib bering?
78. Tobe so'zning bosh so'zga kelishik bilan bog'lanishini qanday ataymiz?
79. 79. Atributivli birkmalarga misollar keltiring?
80. Ega va kesimning munosabati qanday munosabat sanaladi?
81. Obyetli birikmalar material jihatdan qanday bo'ladi?
82. Introduktiv munosabat haqida gapiring?
83. 83 Atributiv birikma qanday munosabat orqali hosil bo'ladi?
84. So'z birikmasi va qo'shma so'zning farqini tushuntirib bering?
85. Undalma va kirish so'zlar yordamida ifodalangan munosabat turi qaysi?
86. Gapning ifoda asosiga ko'ra bo'linishi necha xil bo'ladi?
87. Eganing ma'no turlari haqida gapiring?
88. Sostavli kesimlar ifodalanishiga ko'ra nechta?
89. Gaplarning voqealikka munosabat turlari?
90. Qo'shma gaplarning mustaqil sodda gaplardan farqlari?
91. Qiyoslov munosabatini ifodalovchi bog'langan qo'shma gaplarga misol yozing?
92. Ergash gapli qo'shma gaplarning xususiyatlari haqida gapiring?
93. Bog'lovchisiz qo'shma gapni tashkil etgan gaplarning o'zaro bog'lanish usullari?
94. Turli tilli gaplardan tashkil topgan bog'lovchisiz qo'shma gaplarga misol ayting?
95. Bog'lanish yo'li bilan tuzilgan murakkab qo'shma gaplarga misol kelriting?
96. Ko'chirma qurilmali gaplarning xususiyatlarini ayting?
97. O'zlashtirma gaplarning xususiyatlarini ayting?
98. Ergash gaplarning bosh gapga bog'laydigan vositalari?
99. Murakkab qo'shma gaplar turlari haqida ma'lumot bering?
100. Bog'lovchisiz qo'shma gaplarning komponentlarini o'zaro biriktiruvchi vositalarni ayting?
101. Atoqli otlarning turlari va imlosi.
102. O'timli va o'timsiz fe'llar.
103. Ravishlarning yasalishi.
104. Otlarda son kategoriyasi.
105. Sifatning ma'no turlari.
106. Kishilik olmoshlari va ularning uslubiy xususiyatlari.
107. Otlarda egalik kategoriyasi.
108. Fe'lning vazifa shakllari.
109. Ravishning ma'no turlari.

110. Sifatlarning yasalishi.
111. Sonlarning tuzilishiga ko'ra turlari.
112. Ko'rsatish olmoshining grammatik xususiyatlari.
113. Otlarda kelishik kategoriyasi.
114. Sonlarning ma'no guruhlari.
115. O'zlik olmoshining grammatik xususiyatlari.
116. Otlarning yasalishi.
117. So'roq olmoshlarining grammatik va uslubiy xususiyatlari.
118. Fe'l mayllari.
119. Otlarning tuzilishiga ko'ra turlari.
120. Belgilash olmoshining grammatik xususiyatlari.
121. Yetakchi va ko'makchi fe'llar.
122. Otlarning munosabat shakllari.
123. Sifatlarning tuzilishiga ko'ra turlari.
124. Bo'lishsizlik olmoshining grammatik xususiyatlari.
125. Otlarning lug'aviy shakllari.
126. Sifat darajalari.
127. Sonlarning tuzilishiga ko'ra turlari.
128. Sifatlarning otga ko'chishi va otlashishi.
129. Gumon olmoshining grammatik xususiyatlari.
130. Fe'llarning yasalishi.
131. Sifatlarning ma'no guruhlari.
132. Ravishning ma'no turlari.
133. Fe'l nisbatlari.
134. Fe'llarning tuzilishiga ko'ra turlari.
135. To'liqsiz fe'llarning grammatik xususiyatlari.
136. Fe'l zamonlari.
137. Sonlarning ma'no guruhlari.
138. Kishilik olmoshlarining grammatik xususiyatlari.
139. Fe'llarning munosabat shakllari.
140. Sifatlarning tuzilishiga ko'ra turlari.
141. Harakat nomining leksik-grammatik xususiyatlari.
142. Asliy va nisbiy sifatlar.
143. Sonlarning tuzilishiga ko'ra turlari.
144. Gumon olmoshining grammatik xususiyatlari.
145. Fe'lning shaxs-son shakllari.
146. Turdosh otlar va ularning turlari.
147. Fe'llarning tuzilishiga ko'ra turlari.
148. Harakat nomining grammatik xususiyatlari.
149. Asliy va nisbiy sifatlar.
150. Sonlarning tuzilishiga ko'ra turlari.
151. Fe'llarning yasalishi.
152. Undov so'zlarning ma'no turlari.
153. Fe'l mayllari.
154. Taqlid so'zlarning ma'no turlari.
155. Taqlid so'zlarning gapdagi vazifalari.
156. Grammatik shakl, grammatik ma'no, grammatik kategoriya.
157. Ravishlarning yasalishi.
158. Yuklamaning ma'no turlari hamda vazifalari.
159. Otning grammatik kategoriyalari.
160. So'zning morfem strukturasi.
161. Teng va ergashtiruvchi bog'lovchilar.

162. Sifatlarning tuzilishiga ko'ra turlari.
163. Ko'makchilarning ma'no, vazifalari.
164. Fe'lining munosabat shakllari.
165. Yuklamaning ma'no turlari hamda vazifalari.
166. Kelishik qo'shimchalari va ko'makchilarning ma'nodoshligi.
167. Olmoshning ma'no turlari.
168. Egalik qo'shimchalarining ma'nosi, vazifalari.
169. 69. Yuklamaning ma'no turlari hamda vazifalari.
170. So'zning lug'aviy va grammatik ma'nolari.
171. Qo'shimchalarning ma'no va vazifasiga ko'ra turlari.
172. Morfemaning ifoda jihati, ko'p ma'noli, omonim, sinonim, antonim morfemalar.
173. Sof va vazifadosh ko'makchilar.
174. O'zbek tilida so'z yasashining faol usullari.
175. So'z turkumlarining semantik tasniflanishi, so'zlarni guruhlarga turkumlash mezonlari.
176. Fe'l nisbatlari.
177. So'z yuklamalari, affiks yuklamalar.
178. Teng va ergashtiruvchi bog'lovchilar.
179. Bo'lishli va bo'lishsiz fe'llar.
180. Otning grammatik kategoriyalari.
181. Ot so'z turkumi va uning grammatik imkoniyatlari.
182. Olmoshning ma'no turlari.
183. Sof va vazifadosh ko'makchilar.
184. Yakka va takror qo'llanuvchi bog'lovchilar.
185. Mustaqil va yordamchi so'zlarning farqli jihatlari.
186. Affiksatsiya usuli bilan ot yasalishi.
187. Kompozitsiya usuli bilan ot yasalishi.
188. Affiksatsiya usuli bilan sifat yasalishi.
189. Kompozitsiya usuli bilan sifat yasalishi.
190. Affiksatsiya usuli bilan fe'l yasalishi.
191. Kompozitsiya usuli bilan fe'l yasalishi.
192. So'zning grammatik ma'nosi va shakllari.
193. Qaratqich kelishigining qo'llanilishi, ma'nosi, vazifalari.
194. Tushum kelishigining qo'llanilishi, ma'nosi, vazifalari.
195. Jo'nalish kelishigining qo'llanilishi, ma'nosi, vazifalari.
196. O'rin-payt kelishigining qo'llanilishi, ma'nosi, vazifalari.
197. Chiqish kelishigining qo'llanilishi, ma'nosi, vazifalari.
198. Modal so'zlarning ma'no turlari.
199. Teng bog'lovchilarning turlari, ma'nosi, vazifalari.
200. Ergashtiruvchi bog'lovchilarning turlari, ma'nosi, vazifalari.

Aabiyotlar:

1. S.Otamirzayeva, M.Yusupova, O'zbek tili, T.: 2002.
2. A.Aliyev, K.Nazarov, O'zbek tili ma'lumotnomasi, T.: 1992.
3. G'.Abdurahmonov, S.Mamajonov, O'zbek tili va adabiyoti, T.: 2001.
4. E.Begmatov, Adabiy talaffuz madaniyati, T.: 1982.
5. O'zbek adabiy talaffuz lug'ati, T.: 1984.

Elektron ta'lim resurslari:

Тилшунослик назарияси. ЎУМ. ЎЗМУ, 2011. Ўзбек филологияси факультети кутубхонаси.

2. [www. literature.uz](http://www.literature.uz)

3. [www. genhis philol.ru](http://www.genhis.philol.ru).

4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Structuralism>

5. <http://www.brocku.ca/english/courses/4F70/struct.html>

6. [www. literature.uz](http://www.literature.uz)

7. [www. genhis philol.ru](http://www.genhis.philol.ru)

8. <http://en.wikipedia.org/wiki/Structuralism>

9. <http://www.brocku.ca/english/courses/4F70/struct.html>

O‘zbek tili tarixi fanining mazmuni

Fanni o‘qitishning maqsadi – “O‘zbek tili tarixi” fanini o‘qitishdan **maqsad** shuki, o‘zbek tilining bir necha yuz yillik shakllanishi va taraqqiy etish dinamikasini kuzatish, eski o‘zbek yozuvi, tarixiy grammatika, davrlar osha etib kelgan qo‘lyozma manbalar va ularning mavjud nashrlaridagi ashyoviy materiallarga suyangan holda fonetik, leksik, morfologik va sintaktik xususiyatlari haqida bilim berishdir.

Fanni o‘qitishning vazifalari – talabalarda “O‘zbek tili tarixi” fani tarkibidan o‘rin olgan “Qadimgi turkiy til”, “Eski o‘zbek yozuvi”, “O‘zbek tilining tarixiy grammatikasi” va “O‘zbek adabiy tili tarixi”ning vujudga kelishi hamda rivojlanishi bo‘yicha bilimlarni shakllantirish va mustahkamlash, arab alifbosiga asoslangan eski o‘zbek yozuvi, VII-X asrlarga oid O‘rxun-Enisey bitiklari, XI-XIV asrlarda yaratilgan eski turkiy til manbalari hamda XV-XIX asrlarga taalluqli eski o‘zbek adabiy tili yodgorliklari fonetikasi, morfologiyasi, leksikasi va gap qurilishi haqida bilim berishdan iborat.

“O‘zbek tili tarixi” fanidan savollar

1. Qadimgi turkiy yodgorliklar: O‘rxun-Enasoy yodgorliklari haqida umumiy ma’lumot.
2. XIII asrda yashagan muarrix Rashiddin Fazlulloh Hamadoniy “Jome ut tavorix” asarida turkiy qavmlar xususida qanday ma’lumotlarni berib o‘tadi?
3. Qadimgi turkiy tilning VII asrgacha— turkiy-run yozma yodgorliklar yaratilgunga qadar davrdagi mavqeyi to‘g‘risida ishonchli xulosalarga olib keluvchi chet manbalar qaysilar?
4. Xitoy yilnomalaridagi turkiy qavmlar tarixiga oid ma’lumotlarni o‘rgangan turkolog olimlar kimlar, ularning bu boradagi xizmatlarini izohlang.
5. Qadimgi turkiy til haqida xabar beruvchi yirik chet manbalardan biri bo‘lgan yunon muarrixlarining asarlari haqida nima deya olasiz?
6. Gerodotning “Tarix” asarida skif qavmlari va uning tili xususida qanday ma’lumotlar berilgan?
7. Qadimgi turkiy til haqida ma’lumot beruvchi arab va fors manbalari haqida to‘xtaling.
8. Turkiy qavmlardan qalach urug‘i va uning keyingi taqdiri haqida xabar beruvchi arab tiliga oid manba qaysi va uning muallifi kim?
9. Qadimgi turkiy tilning holati, taqaddiyoti to‘g‘risida eng ishonchli va to‘laqonli ma’lumotlarni beruvchi asl manbalar qaysilar?
10. Gerodotning skiflar xususidagi ma’lumotlariga ko‘ra savromatlar kimlar?
11. Turkologlar fukricha, turkiy tillarning ildizi va manbalari qaysi davrga borib taqaladi, sabablarini izohlang?

12. S.Y.Malov turkiy tillarni qanday davrlashtirgan?
13. A.N.Baskakov turkiy tillarni qanday davrlashtirgan?
14. Oltoy davridagi turkiy tillar uchun umumiy xususiyatlarni sanang.
15. XIX asrda M.Kastren ural-oltoy tillarini qanday guruhlarga bo'ladi?
16. Qaysi olim turkiy tillarni "ural-oltoy tillari" degan nom ostiga birlashtirdi, masalani izohlang?
17. Turkiy-run yozuvi ilk bor topilgan paytda bu yozuvni turli tomondan o'rganishga hissa qo'shgan olimlarning xizmatlarini izohlang.
18. Turkiy-run alifbosining paydo bo'lishi to'g'risida qisqacha so'zlab bering.
19. Uyg'ur yozuvining nomlanishi tarixini qisqacha aytib bering.
20. Uyg'ur yozuvining imlo prinsiplarini aytib bering.
21. Uyg'ur yozuvidagi yodgorliklarga qisqacha tavsif bering.
22. Qadimgi turkiy tilda nechta unli fonema bor? Har bir unliga tavsif bering.
23. Qadimgi turkiy tildagi undoshlarga tavsif bering.
24. Qadimgi turkiy tilda singarmonim hodisasi va uning o'ziga xosligini izohlang.
25. Qadimgi turkiy tilga xos tovush o'zgarishlari haqida fikr bildiring.
26. Qadimgi turkiy tilning leksik qatlamiga qisqacha ta'rif bering.
27. Qadimgi turkiy tildagi ko'p ma'nolilikning hosil bo'lish yo'llarini izohlang.
28. Qadimgi turkiy tilda evfemizmlar qanday hosil bo'lgan? Misollar keltiring.
29. Qadimgi turkiy tildagi omonimlarning paydo bo'lish sabablarini izohlang.
30. Qadimgi turkiy tilda sinonimlarning qanday ko'rinishlarini ajratish mumkin?
31. Boshqa tillardan va dialektlardan so'z olish hisobiga sinonimik qator hosil bo'lishining sabablarini tushuntiring.
32. Qadimgi turkiy tildagi antonimlarni belgilash mezonlarini tushuntirib bering.
33. Qadimgi turkiy tilda iboralarning hosil bo'lish sabablarini izohlab bering.
34. Qadimgi turkiy tilning leksik qatlamini qisqacha tavsiflang.
35. Qadimgi turkiy tilda otlarning yasalishi xususida fikringizni bayon eting.
36. Qadimgi turkiy tilda ko'plikning qanday grammatik ko'rsatkichlari amalda bo'lgan?
37. Qadimgi turkiy tilda egalik kategoriyasining o'ziga xosligi haqida to'xtaling.
38. Qadimgi turkiy tilga xos kelishik kategoriyasi, uning hozirgi o'zbek tilidagidan farqli va u bilan o'xshash jihatlarini izohlang.
39. Qadimgi turkiy tildagi fe'l so'z turkumining hozirgi turkiy tillardagi fe'l so'z turkumidan farqi qaysi jihatlarida ko'rinadi?
40. Qadimgi turkiy tildagi ko'makchi fe'l va to'liqsiz fe'llarning farqini aytib bering.
41. Qadimgi turkiy tilga xos fe'lning zamon shakllarini izohlang.
42. Qadimgi turkiy tilda bo'lishsizlik formasi qanday vositalar yordamida ifoda etilgan?
43. Qadimgi turkiy tilga xos fe'lning funksional shakllarini izohlang.
44. Fe'lga xos qanday grammatik shakllar hozirgi o'zbek tilidagi fe'llar tarkibida qotib qolgan formada rudiment holida uchraydi? Fikringizni misollar bilan dalillang.
45. Qadimgi turkiy tilda ravishlarning morfologik xususiyatlarini izohlang.
46. Qadimgi turkiy tilda ravishlarning qanday ma'no turlari mavjud?
47. Qadimgi turkiy tilda ravishlar qanday usullar bilan yasaladi?
48. Qadimgi turkiy tilda ko'makchilarning turlarini izohlang.
49. Qadimgi turkiy tilda bog'lovchilarning grammatik vazifalari nimalardan iborat?
50. Yuklamalar qanday qo'shimcha ma'nolar uchun xizmat qiladi?
51. Qadimgi turkiy tildagi yordamchi so'zlarning o'ziga xos jihatlari va hozirgi turkiy tillardagidan farqli jihatlarini ayting.
52. Qadimgi turkiy tildagi so'z birikmalari mazmun munosabatlariga ko'ra necha turga bo'linadi?
53. Qadimgi turkiy tilda so'roq gaplarda yuklama gapning qaysi bo'lagiga qo'shiladi? Misollar keltiring.
54. Qadimgi turkiy tilda shart ergash gapli qo'shma gaplarda ergash gap va bosh gapning

kesimi shaxsda moslashadimi yoki moslashmaydimi? Misollar orqali tushuntirib bering.

55. Qadimgi turkiy yodgorliklar sintaktik-stilistik xususiyatlarining o'ziga xosligi qaysi yodgorliklar qiyosida ko'rinadi?
56. Qadimgi turkiy tildagi bog'lovchisiz ergash gapli qo'shma gaplarda nutq fe'llari qanday vazifa bajaradi?
57. Qadimgi turkiy tildagi ergash gapli qo'shma gaplarda his-tuyg'u ma'nosini ifodalovchi fe'llar qanday vazifa bajaradi?
58. Qadimgi turkiy tilda qaysi gap bo'laklari ajratiladi? Misollar keltiring.
59. Qadimgi turkiy tildagi inversiya hodisasi qay holatda yuz beradi?
60. Grammatik ega va kesim bilan psixologik ega va kesim vaziyatini misollar yordamida izohlab bering.
61. Matnning sintaktik qurilishi murakkabligi qaysi omillarga bog'liq bo'ladi?
62. Soda gapning o'ziga xos xususiyatlarini izohlang.
63. Qadimgi turkiy tilda qo'shma gaplarning o'rni xususida to'xtaling.
64. Bog'langan qo'shma gaplar va ergashgan qo'shma gaplarning o'xshash va farqli xususiyatlari haqida to'xtaling, qadimgi yozma manbalardan misollar keltiring.
65. Gap bo'laklari bilan grammatik aloqaga kirishmaydigan bo'laklar haqida fikr bildiring, ularning qadimgi turkiy tildagi o'rnini izohlang.
66. Qadimgi turkiy yodgorliklar: Uyg'ur yozuvi yodgorliklari.
67. "Devonu lug'otit-turk" asari noyob manba, uning tilshunoslikdagi ahamiyati.
68. Alisher Navoiyning "Muhokamatul-lug'atayn" asari ahamiyati
69. Eski o'zbek tili bo'yicha yaratilgan filologik asarlar: "Badoye ul -lug'at", "Abushqa", "Kelurnoma", "Lug'ati turki", "Sangloh", "Muntahabul-lug'at", "Mabonul-lug'at", "Lug'ati chig'atoyi va Turki Usmoniy" asarlarini izohlang
70. Qadimgi turkiy til manbalari.
71. Turkiy tillar tarixini davrlashtirish. Oltoy nazariyasi.
72. Ilk turkcha davr
73. Qadimgi turkiy adabiy til xususiyatlari
74. Qadimgi turkiy va mo'g'ul tillari munosabati
75. Turkiy-run yozuvi va uning topilish tarixi.
76. Turkiy-run alifbosining ildizlari
77. Yevroosiyo guruhi alifbosi. Osiyo guruhi alifbosi.
78. Talas yozuvi
79. Qadimgi turkiy til fonetikasi
80. Qadimgi turkiy til leksikasi
81. Qadimgi turkiy til morfologiyasi (Ot. Otning grammatik kategoriyalari)
82. Qadimgi turkiy til morfologiyasi (sifat, son va olmosh)
83. Ravish
84. Qadimgi turkiy tilda fe'l so'z turkumi. Fe'ning ma'no guruhlari va kategoriyalari
85. Qadimgi turkiy tilda fe'ning funksional shakllari
86. Qadimgi turkiy tilda yordamchi so'z turkumlari
87. Qadimgi turkiy til sintaksisi
88. Turkiy xalqlar tillari va adabiyotini o'rganishning ilk davri
89. Eski o'zbek tili bo'yicha yaratilgan filologik asarlarning diaxron-lingvistik tahlili
90. "Tarixiy grammatika" kursi haqida
91. Tarixiy fonetika
92. Eski o'zbek tilida unli va undosh tovushlar taraqqiyoti
93. O'zbek tili tarixiy leksikologiyasi
94. Eski o'zbek tilida leksik qatlamlar. O'z qatlam. O'zlashgan qatlam.
95. Tarixiy morfologiya. So'z turkumlari tasnifi muammosi
96. Eski turkiy tilda ot so'z turkumi.
97. Eski turkiy tilda sifat va son so'z turkumi

98. Eski turkiy tilda olmosh soʻz turkumi
99. Eski turkiy tilda feʼl soʻz turkumi
100. Eski turkiy tilda ravish soʻz turkumi
101. Eski turkiy tilda yordamchi soʻzlar, koʻmakchi, bogʻlovchi, yuklama.
102. Oʻzbek adabiy tilining shakllanishi va bu jarayonda boshqa tizimdagi tillarning oʻrni.
103. Oʻzbek tilining tarixiy ildizlari. Adabiy tilni davrlashtirish
104. Mahmud Qoshgʻariy va uning “Devonu lugʻotit turk” asarining tili va uslubi
105. “Qutadgʻu bilig” asarining tili va uslubi
106. “Hibatul-haqoyiq” asarining tili va uslubi
107. Qarluq-Xorazm adabiy tili haqida
108. “Devoni hikmat” asarining tili va uslubi
109. “Qissasi Rabgʻuziy” asarining tili va uslubi
110. Chigʻatoy ulusining adabiy tili
111. Eski oʻzbek adabiy tilining shakllanishi.
112. Sakkokiy va Lutfiy asarlarining tili va uslubi
113. Alisher Navoiy va oʻzbek adabiy tili. Navoiy asarlarining lingvistik xususiyatlari.
114. Navoiyning “Muhokamatul-lugʻatayn” asari tahlili
115. XVI-XVII asrlarda oʻzbek adabiy tili
116. XVIII-XIX asrlarda oʻzbek adabiy tili
117. Adabiy tilning XX asrdan keyingi takomili
118. Turkiy tillarni davrlashtirish borasidagi A.N.Baskakov tasnifi
119. Turkiy xalqlarning, xususan, oʻzbek xalqining etnogenezi va tilining shakllanishi
120. Ilk turkcha davr
121. Ural-oltoy tillari oilasiga kiruvchi tillar
122. Ilk turkiy til bilan aloqador deb hisoblanayotgan etrusk tili
123. Oʻzbek xalqi va tilining shakllanishi.
124. Qadimgi turkiy tilda vosita kelishigi
125. Adabiy til tarixi fanining maqsad va vazifalari
126. Eski oʻzbek tilida amalda boʻlgan otlarda kichraytish, erkalash shaklini yasovchi affikslar
127. Qadimgi turkiy tilda gap boʻlaklari
128. Turkiy tillar, xususan, oʻzbek tilining oʻrganilishi.
129. Qadimgi turkiy tilda qoʻshma soʻzlar hosil boʻlish qonuniyatlari
130. Turkiy tillar, xususan, oʻzbek tilining oʻrganilishi.
131. Qadimgi turkiy tildagi inversiya hodisasi
132. N.A. Baskakov tasnifi
133. Qadimgi turkiy tilda shart ergash gapli qoʻshma gap
134. Qadimgi turkiy til bilan aloqador “Oltun yorugʻ” manbasi
135. Qadimgi turkiy tilda grammatik ega va kesim bilan psixologik ega va kesim vaziyati
136. Oltoy tillari oilasi tasnifi
137. Qadimgi turkiy tildagi bogʻlovchisiz ergash gapli qoʻshma gap
138. A.N.Samoylovich turkiy tillarni fonetik xususiyatlari
139. Qadimgi turkiy yodgorliklar sintaktik-stilistik xususiyatlari qiyosi
140. A.M.Sherbak tasnifi
141. Qadimgi turkiy tilda soʻzlarni juftlash orqali yangi soʻz yasash usullari
142. Qadimgi turkiy tilda ot turkumiga oid soʻzlarning oʻziga xos belgilari va kategoriyalari
143. 2-bosqich. Qadimgi turkiy adabiy til davri
144. Oʻzbek adabiy tilini shakllantirishda Alisher Navoiygacha boʻlgan adiblarning oʻrni.
145. Yozuvning dastlabki bosqichi
146. Oʻzbek, umuman, turkiy tillarni oʻrganishda va davrlash tirishda A. Radlov, A.M. Sherbak, E. Fozilov fikrlari.
147. Eski oʻzbek tilida unli va undosh tovushlarda fonetik hodisalar.

148. Yozma manbalarning ko'rsatishicha, o'zbek tilining morfologik qurilishi taraqqiyoti bosqichlari
149. Eski o'zbek tilida otlarning yasaliş xususiyatlari
150. Qadimgi turkiy tildagi so'z birikmalari
151. O'zbek adabiy tilini shakllantirishda ishtirok etgan eski o'zbek, yangi o'zbek adabiy tili adiblari.
152. ā (āta) fonemasining shakllanishi.
153. Eski o'zbek tilida egalik shakllari.
154. Qadimgi turkiy tildagi ko'makchi va to'liqsiz fe'llarning farqi
155. O'zbek xalqi va tilini shakllantirishda ishtirok etgan qabila va urug'lar.
156. Θ va ü, x va h tovushlarining adabiy til tarixida va hozirgi adabiy tilda qo'llanishi.
157. Skif tilining so'z yasaliş modeli bilan qadimgi turkiy tilning so'z yasaliş modeli
158. Tilimiz tarixida boshqa tillardan va dialektlardan so'z olish hisobiga sinonimik qator hosil bo'lishining sabablari
159. Eski turkiy va eski o'zbek adabiy tilida undoshlar qiyosiy tasnifi.
160. Koynе. Qadimgi turkiy tildagi koynega ta'rifi.
161. 3-bosqich. O'rta Osiyo adabiy tili davri
162. Qadimgi turkiy tildagi son so'z turkiimining hozirgi turkiy tillardan farqi qaysi jihatlarida ko'rinadi?
163. A.N. Samoylovich o'zbek tili tarixini qanday davrlarga bo'ladi.
164. 4-bosqich. Eski o'zbek adabiy davrini.
165. Qadimgi turkiy tildagi yordamchi so'zlarning o'ziga xos jihatlari va hozirgi turkiy tillardagidan farqli jihatlari
166. Eski o'zbek tilida qaratqich kelishigi.
167. Qadimgi turkiy tildagi ergash gapli qo'shma gaplarda his-tuyg'u ma'nosini ifodalovchi fe'llar
168. V.V.Radlov turkiy tillarni qanday guruhlariga bo'ladi, V.V.Radlov tasnifi
169. Adabiy til tarixini davrlashtirish va bu davrlarning muddatlari.
170. Oltoy davridagi turkiy tillari uchun umumiy xususiyatlar
171. Runiy paleografiya
172. Tis (Nad-Sent-Miklosh) guruhi alifbosi.
173. 5-bosqich. Yangi o'zbek adabiy tili (XVII—XX asr boshlari) davri.
174. Qadimgi turkiy tilda morfologik usul bilan so'z yasaliş
175. Qadimiy turkiy tilda burun undoshlari.
176. Singarmoniya va uning adabiy til davrlari bo'yicha buzilish o'rinlari.
177. Qadimgi turkiy tilda evfemizmlar
178. Eski o'zbek tilida qarashlilik.
179. Qadimgi turkiy tilning leksik qatlami
180. Alisher Navoiyning o'zbek adabiy tilini shakllantirishdagi xizmatlari.
181. Qadimgi turkiy tilda iboralarning hosil bo'lish sabablari
182. Eski o'zbek tilida otlarda tuslanish va kesimlik affikslari.
183. Vosita kelishigining grammatik xususiyatini yo'qotishi va kelishik kategoriyasi sifatida iste'moldan chiqish jarayonlari
184. Qadimgi turkiy tilda morfemaga ajratish prinsiplari
185. Eski o'zbek tilida ko'plik shakllari.
186. Qadimgi turkiy tildagi antonimlarni belgilash mezonlari.
187. Eski o'zbek tilida amalda bo'lgan kelishik kategoriyalari
188. Qadimgi turkiy tilda sinonimlar
189. Eski o'zbek tilida o'rin-payt kelishigi.
190. Qadimgi turkiy tildagi omonimlarning paydo bo'lish sabablari
191. Eski o'zbek tilida jo'nalish kelishigi.
192. Eski o'zbek tilida tushum kelishigi.

193. Budda asarlaridan biri "Syuan-szan kechmishi"
194. Qadimgi turkiy tilning leksik qatlami
195. Qadimgi turkiy tilda unlilar
196. Qadimgi turkiy tildagi fe'l so'z turkumining hozirgi turkiy tillardagi fe'l so'z turkumidan farqi
197. Eski o'zbek tilida fe'ldan ot yasovchi affikslar.
198. Qadimgi turkiy tilda so'roq gaplar
199. Eski o'zbek tilida bosh kelishik.
200. Eski o'zbek tilida chiqish kelishigi.
201. Qadimgi turkiy yozma yodgorliklar tilida temir qonun sifatida amal qiluvchi singarmonizm hodisasi va uning turlari
202. Eski o'zbek tilida ismdan ot yasovchi affikslar.
203. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" dostoni va u mansub bo'lgan alifbo
204. Talas yozuvini izohlang.
205. Runiy alifbo xususiyatlarini izohlang.
206. "O'g'uzxoqon" dostoni va u mansub bo'lgan alifbo xususida
207. Fe'ldan ot yasovchi affikslar
208. Osiyo guruhi alifbosi alifbosini izohlang.
209. Qadimgi turkiy tilning asl manbalari
210. "Oltin yorug'"ning qadimgi turkiy adabiy til taraqqiyotidagi o'rni
211. Qadimgi turkiy til bilan mo'g'ul tilining umumiy va juz'iy farqli xususiyatlari
212. Uyg'ur yozuvining atalish tarixi
213. "Xuastuanift"ning qadimgi turkiy versiyasi
214. Uyg'ur yozuvining alifbo tizimi va imlo prinsiplari
215. Qadimgi turkiy adabiy til qaysi dialektlar asosida shakllangan
216. Qadimgi turkiy adabiy tilning taraqqiyotida rol o'ynagan omillar
217. Qadimgi turkiy tilni davrlashtirish
218. Qadimgi turkiy tilning uyg'ur yozuvidagi yodgorliklari
219. Adib Ahmad Yugnakiyning "Hibatu-l-haqoyiq" dostonining uchta yirik qo'lyozmasi (A, B, C nusxalar)
220. Qadimgi turkiy tilning manbalari
221. So'z boshida va oxirida qator undoshlarning qo'llanish tarixi.
222. Eski o'zbek tilida otlarda bo'lishsizlik shakli.
223. Qadimgi turkiy tildagi ko'p ma'nolilikning hosil bo'lish yo'llari
224. Turkiy tillarni davrlashtirish borasidagi A.N.Baskakov tasnifi
225. Qadimgi turkiy tilda gap bo'laklari
226. Turkiy tillar, xususan, o'zbek tilining o'rganilishi.
227. Qadimgi turkiy tilda qo'shma so'zlar hosil bo'lish qonuniyatlari
228. Qadimgi turkiy til bilan aloqador "Oltun yorug'" manbasi
229. Qadimgi turkiy tilda grammatik ega va kesim bilan psixologik ega va kesim vaziyati
230. Qadimgi turkiy yodgorliklarning sintaktik-stilistik xususiyatlari
231. Qadimgi turkiy tilda so'zlarni juftlash orqali yangi so'z yasash
232. Qadimgi turkiy tilda ot turkumiga oid so'zlarning o'ziga xos belgilari va kategoriyalari
233. 2-bosqich. Qadimgi turkiy adabiy til davri
234. O'zbek adabiy tilini shakllantirishda Alisher Navoiygacha bo'lgan adiblarning o'rni.
235. Yozuvning dastlabki bosqichi sifatida e'tirof etilgan yozuvni izohlang
236. O'zbek tili tarixiy grammatikasining manbalari.
237. O'zbek tili tarixiy fonetikasining o'rganilish tarixi.
238. Mahmud Qoshg'ariyning turkiy tillar tovush tizimi haqidagi qarashlari.
239. Eski o'zbek tilida fonetik hodisalar.
240. Eski ozbek tilida unli tovushlarnig cho'ziqligi.
241. Eski o'zbek tilida tovushlar uyg'unligi.

242. Eski o'zbek tilida undosh tovushlar.
243. Eski o'zbek tili morfologiyasi.
244. Eski o'zbek tilida egalik kategoriyasi.
245. Eski o'zbek tilida kelishiklar taraqqiyoti.
246. Eski o'zbek tilida sifat so'z turkumining tarixiy taraqqiyoti
247. Eski o'zbek tilida sifat yasalishi.
248. Eski o'zbek tilida sifat darajalari.
249. Eski o'zbek tilida sonning ma'no turlari.
250. Eski o'zbek tilida sonlarga xos bo'lgan fonetik jarayonlar.
251. Eski o'zbek tilida olmoshning qo'llanish xususiyatlari.
252. Eski o'zbek tilida olmoshning ma'no turlari, turlanishi, fonetik variantlari.
253. Eski o'zbek tilida fe'lning semantik va grammatik belgilari.
254. Eski o'zbek tilida fe'l yasalishi.
255. Eski o'zbek tilida fe'lning funksional shakllari.
256. Eski o'zbek tilida mayl va zamon shakllari.
257. Eski o'zbek tilida ravish yasalishi.
258. Eski o'zbek tilida ravishning ma'no turlari.
259. Eski o'zbek tilida ko'makchilar.
260. Eski o'zbek tilida bog'lovchilar.
261. Eski o'zbek tilida yuklamalar.
262. Eski o'zbek tilining sintaktik xususiyatlari.
263. Eski o'zbek tilida asosiy sintaktik birliklar
264. Eski o'zbek tilida so'z birikmasi va ularning turlari.
265. Eski o'zbek tilida gap.
266. Eski o'zbek tilida gap bo'laklari.
267. Eski o'zbek tili sintaksisi bilan hozirgi o'zbek tili sintaksisi o'rtasida qanday farqli tomonlar bor.
268. Eski o'zbek tilida bir bosh bo'lakli gaplar.
269. Eski o'zbek tilida undalma.
270. Eski o'zbek tilida kirish so'z va kiritmalar.
271. Eski o'zbek tilida bog'langan qo'shma gaplar.
272. Eski o'zbek tilida ergashgan qo'shma gaplar.
273. Eski o'zbek tilida bog'lovchisiz qo'shma gaplar.
274. O'zbek tili tarixiga oid qanday adabiy manbalarni bilasiz?
275. Hasan Ato Abushiyning "sart" atamasi haqidagi qarashlari.
276. Xorijiy olimlarning "turk", "chig'atoy" atamalari borasidagi mulohazalari.
277. "Turk", "sart", "chig'atoy" atamalarining Navoiy asarlarida qo'llanishi.
278. Turk xoqonligi va qoraxoniylar davrida til masalasi.
279. Oltin O'rdada turkiy tilning mavqeyi.
280. Temuriylar davrida til vaziyati.
281. Abulg'azi Bahodirxon tarixiy asarlari tili.
282. Turdi Farog'iy asarlari tili va uslubi.
283. Munis Xorazmiy va o'zbek adabiy tili.
284. Gulxaniy asarlarining til xususiyatlari.
285. Muqimiy va o'zbek adabiy tili.
286. Furqat asarlarining lisoniy xususiyatlari.
287. Avaz O'tar she'riyatining tili.

Asosiy adabiyotlar:

1. Abdurahmonov G'., Shukurov Sh., Mahmudov Q. O'zbek tilining tarixiy grammatikasi. – Toshkent: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati, 2008. – 354 b.

2. Rahmonov N., Sodiqov Q. O'zbek tili tarixi. – Toshkent: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati, 2009.
3. Abdushukurov B. O'zbek tili tarixi. – Toshkent: Nodirabegim, 2021
4. Abduvaliyeva D. O'zbek tili tarixi (Qadimgi turkiy til fanidan amaliy mashg'ulotlar). Uslubiy qo'llanma. Toshkent: "Qamar-media", 2022

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Abdushukurov B. Eski turkiy til leksikasi. – Toshkent: "Tafakkur bo'stoni", 2015
2. Dadaboev H. Turkiy tillarning qiyosiy-tarixiy grammatikasi – Toshkent: Tafakkur bo'stoni, 2015.
3. Abduvaliyeva D. Alisher Navoiy tarixiy asarlari leksikasi. – Toshkent: Fan, 2016

Elektron ta'lim resurslari:

1. Тилшунослик назарияси. ЎУМ. ЎЗМУ, 2011. Ўзбек филологияси факультети кутубхонаси.
2. [www. literature.uz](http://www.literature.uz)
3. [www. genhis philol.ru](http://www.genhis.philol.ru).
4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Structuralism>
5. <http://www.brocku.ca/english/courses/4F70/struct.html>
6. [www. literature.uz](http://www.literature.uz)
7. [www. genhis philol.ru](http://www.genhis.philol.ru)
8. <http://en.wikipedia.org/wiki/Structuralism>
9. [www. tdpu. uz](http://www.tdpu.uz)
10. [www. pedagog. Uz](http://www.pedagog.Uz)
11. [www. ziyonet. Uz](http://www.ziyonet.Uz)
12. [www. edu. uz](http://www.edu.uz)

Ona tilini o'qitish metodikasi fanining mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad - "Ona tilini o'qitish metodikasi" fanini o'qitishdan maqsad - ona tili ta'limining ilmiy-nazariy asoslarini, o'qitishning eng qulay va zamonaviy metodlarini ta'limning turli bosqichlarida qo'llay olishni, bo'lajak o'qituvchilarga qo'yiladigan kasbiy talablar asosida ona tili fanini zamon talablari darajasida o'qitishning samarali metodlari, shakl va usullarini o'rgatish, ularni amaliyotga tatbiq qilishning pedagogik-metodik imkoniyatlarini yoritishdan iborat.

Fanning vazifasi – talabalarni metodika ilmining ilg'or yutuqlari bilan tanishtirish, amalda badiiy asarni tahlil qilishni, darsning ilmiy-nazariy asoslarini; ona tiliga oid dars hamda sinfdan tashqari mashg'ulotlarni tashkil etishning nazariy-metodik asoslarini; ona tilini o'qitish orqali o'quvchilarning badiiy-estetik didi, mustaqil ijodiy fikrlash qobiliyati, kitobxonlik madaniyatini kamol toptirishga o'rgatish, darsning ilmiy-nazariy asoslarini o'rgatish; ona tiliga oid dars hamda sinfdan tashqari mashg'ulotlarni tashkil etish haqida ma'lumot berish, amaliyotdagi zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan tanishtirishdan iborat.

Ona tilini o'qitish metodikasi fanidan savollar

1. Ona tilidan noan'anaviy dars shakllari til ta'limi samaradorligini oshirish omili.
2. Ot so'z turkumini o'rganishda so'zlarning ma'noviy guruhlarini aniqlash, lug'aviy ma'nolarini sharhlash.
3. Ona tilidan bir soatlik darsning mustahkamlash bosqichi hamda uni tashkil qilish bo'yicha ko'rsatma bering.
4. Ona tilidan o'quv mashg'ulotlarining zamonaviy shakl va usullarini tashkil qilish usullari.
5. Umumiy o'rta ta'lim ona tili dasturlari.
6. Ona tilidan o'tilgan mavzuni yangi mavzuga bog'lash usullari.
7. Til mashg'ulotlarida o'quvchilarni bilim olishga o'rgatish, bilim olish jarayoninig faol ishtirokchisiga aylantirish yo'llari.
8. Umumdidaktik tamoyillar haqida..
9. Bir soatlik darsda baholash turlari va rag'batlantirish haqida yozing.
10. O'quvchi – ta'lim - o'qituvchi tizimida ijodiy tafakkurni shakllantirish va rivojlantirish usullari.
11. Ta'lim-tarbiya va rivojlanishning uyg'unligi tamoyili.
12. Ona tilidan darsning mustahkamlash bosqichi.
13. Ilmiylik va tushunarliklik tamoyili.
14. Tizimlilik va izchilik tamoyili.
15. Ona tilidan unli tovushlarning o'tilishi bo'yicha metodlar bering.
16. O'z va ko'chma ma'noli so'zlarning o'tilishi bo'yicha metodlar bering.
17. Nazariy bilim va amaliy ko'nikmalar hosil qilish.
18. So'z yasalishi bo'yicha bir soatlik dars ishlanmasini tuzing.
19. Dars mashg'ulotlarida innovatsion-texnologiyalar deganda nimani tushunasiz.
20. O'qitishda ko'rsatmalilik tamoyili.
21. Shakldosh so'zlar ustida ishlashda tuyuqlardan foydalanib, ularning lug'aviy ma'nolarini aniqlang. Shunga doir metodik tavsiya bering
22. Onglilik, faollik va mustaqillik tamoyili.
23. Metod va uni tanlash haqida tushuncha
24. Ona tilidan tarqatma materiallar haqida ma'lumot bering va namuna yarating.
25. Ona tilidan dars etaplari haqida ma'lumot bering..
26. Kelishik qo'shimchalarining gapdagi vazifasi, ma'no va xususiyatlarini izohlang, kelishikli, ko'makchili shakllari ustida ishlang.
27. Uyadosh so'zlarning o'tilishi bo'yicha metodik tavsiya bering?
28. Ona tili darsida matnning axamiyati va moxiyati nimadan iborat.
29. O'qituvchi faoliyati bilan bog'liq metodlar.
30. Til mashg'ulotlarida ma'nodosh so'zlarni o'rgatish usullari va unga oid metod yozing.
31. Leksikologiya va frazeologiya o'qitishning maqsad va vazifalari.
32. So'z va uning lug'aviy manosi, bir ma'noli va ko'p ma'noli so'zlarni o'tish metodikasi.
33. Iboralarni o'tish metodikasi.
34. Ona tilini o'qitish metodikasi fani bo'yicha adabiyotlarni o'rganish va tahlil qilish
35. Ona tilidan tarqatma materiallar tayyorlash.
36. Ta'lim bosqichlarida so'z birikmasi sintaksisini o'qitish bo'yicha dars ishlanmalari tayyorlash
37. Ona tilidan nazorat shakllarini tashkil etish
38. Test texnologiyalari bo'yicha materiallar tayyorlash.
39. Yozma ishlar - o'quvchilar tafakkurini shakllantiruvchi vosita.
40. Yozma ish turlari
41. Diktant va uning turlari

42. Bayon o'tkazish metodikasi
43. Insho nazariyasi haqida.
44. Imlo xatolari ustida ishlash
45. Yozma ishlarni baholash mezonlari
46. Xatolar ustida ishlashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.
47. Ona tili dasrlarida eshitib va o'qib tushunish malakasini shakllantirish.
48. Morfologiya o'qitishning maqsad va vazifalari.
49. "Fe'l" so'z turkumini o'qitish.
50. "Ot" turkumini o'qitish.
51. Alohida ajratilgan so'zlarni o'tish.
52. Yordamchi so'zlarni o'tish.
53. Morfologiyani tilning boshqa bo'limlari bilan aloqadorlikda o'rganish.
54. Sintaksis bo'limining boshqa bo'limlar bilan aloqadorligi.
55. Sintaksis o'qitishning maqsad va vazifalari.
56. So'z birikmalarini o'tish metodikasi.
57. Sodda gaplarni o'qitish metodikasi.
58. Qo'shma gaplarni o'qitish metodikasi.
59. Gap bo'laklarini aniqlash metodlari.
60. Orfografiya o'qitishning maqsad va vazifalari.
61. Orfografiya mashqlarning turlari va ularni o'tkazish usullari.
62. Orfografik xatolarni tuzatish va tahlil qilish.
63. Punktatsiya o'qitishning maqsad va vazifalari.
64. Punktatsion xatolarning tiplari va ularni tuzatish.
65. Punktatsiya o'qitish metodlari.
66. O'quvchilar nutqini o'stirishning maqsad va vazifalari.
67. O'quvchilar nutqiga qo'yiladigan talablar.
68. O'quvchilar so'z boyligini oshirishga doir texnologiyalar
69. O'quvchilar nutqining ravonligiga oid metodlar tayyorlash
70. Umumdidaktik tamoyillar haqida.
71. Ta'lim-tarbiya va rivojlanishning uyg'unligi tamoyili.
72. O'qitishda ko'rsatmalilik tamoyili.
73. Onglilik, faollik va mustaqillik tamoyili.
74. Metod va uni tanlash haqida tushuncha.
75. O'qituvchi faoliyati bilan bog'liq metodlar.
76. O'quvchi faoliyati bilan bog'liq metodlar
77. Ona tili darslarining tiplari va tuzilishi.
78. Uy vazifalari ularni tekshirish.
79. Bir soatlik darsning maqsad qo'yish.
80. Ona tilidan o'yin – topshiriq darslari.
81. Ona tilidan sayohat va konferensiya darslari.
82. Ona tilidan bahs-munozara va seminar darslari.
83. Fonetika o'qitishning maqsad va vazifalari.
84. Nutq tovushlarini o'qitishning metod va usullari.
85. Bo'g'in va bo'g'in ko'chirish, urg'uning nutqdagi rolini o'rgatish usullari.
86. Ona tili o'qituvchisiga qo'yiladigan talablarni ayting.
87. "Ona tili o'qitish metodikasi" - pedagogik fan sifatida.
88. Ona tilidan bir soatlik darsning kirish bosqichi hamda uni tashkil etishga doir metodik tavsiya bering.
89. Ona tili darslarining qiyosiy tahlili.
90. Ona tili o'qitish metodikasining fan sifatida shakllanishi va hozirgi ahvoli.
91. Ona tilidan bir soatlik darsning takrorlash bosqichi haqida hamda uni o'tilishiga doir metod yarating.

92. Ona tili ta'limi jarayonida o'quvchi - o'qituvchi munosabatlari.
93. Ona tili o'qitish metodikasining ilmiy tadqiqot metodlari
94. Ona tilidan bir soatlik darsning yakunlovchi bosqichi hamda unga doir tavsiyalar.
95. Ona tili mashg'ulotlarini rejalashtirish va uning turlari.
96. Ona tili o'qitish metodikasining boshqa fanlar bilan aloqasi.
97. Iboralarni o'tish metodikasi
98. Ona tilidan nazorat shakllarini tashkil etish
99. Ravish turkumini o'tishda savol-topshiriqlardan foydalanish usullari.
100. Ona tiliga oid huquqiy me'yoriy hujjatlar
101. Ona tili o'qitish metodikasi tarixi.
102. Ona tilidan o'tilgan mavzuni yangi mavzuga bog'lash usullari.
103. Sifat so'z turkumini o'rganishda ma'no guruhlari ustida ishlash bo'yicha metod yozing
104. Sifat darajalari ustida ishlash bo'yicha ko'rsatmalar bering.
105. Maqollarni o'qitishning maqsad va vazifalari hamda unga doir metodlar bering.
106. Dars mashg'ulotlarida innovatsion-texnologiyalar deganda nimani tushunasiz.
107. Morfemika o'qitish metodikasi
108. Bir soatlik darsning yangi mavzu bosqichi va uni tushuntirishda foydalaniladigan ko'rgazmali qurollar haqida yozing
109. Uyadosh so'zlarning o'tilishi bo'yicha metodik tavsiya bering?
110. Mashq va topshiriq sifatida diagrammalardan foydalanish va uning ahamiyati.
111. Ona tili darsida audio matnning ahamiyati va mohiyati nimadan iborat.
112. Olmoshlar ishtirokida matn yarating, ularni ostiga chizing. Matningiz pand-nasihat shaklida bo'lsin.
113. **"BBB"** metodini sharhlang va misol yarating.
114. Ona tili mashg'ulotlarida muammoli ta'limning mazmuni.
115. Grafik organayzerlarni tushuntiring va namuna yarating.
116. O'quvchilarda gapirish malakasini shakllantirish usullari.
117. Lug'at bilan ishlash va nutq o'stirish .
118. "Issiq kartoshka" metodini izohlang.
119. Fe'ning munosabat shakllari va ularni o'tkazish metodikasi
120. Ona tilini o'qitishda xorijiy tajribalar
121. "Anogramma" metodi qanday va unga namuna yarating?
122. Atoqli va turdosh otlarni o'tish metodikasi.
123. Vergul va undovlarni o'rinli qo'llash ustida amaliy mashg'ulotlar namunalarini keltiring.
124. Sinfdan tashqari doimiy mashg'ulotlar.
125. Sinfingizda nutqida nuqsoni bor o'quvchi mavjud, siz unga qay tartibda dars o'tishingiz mumkin. Tavsiya bering.
126. "FSMU" metodini izohlang.
127. Dars jarayonida o'quvchiga qanday qilib tarbiyani singdirish mumkin? Tavsiyalar bering
128. O'zbek metodist olimlaridan kimlarni bilasiz?
129. Esse va uning inshodan farqi?
130. "Sinkveyn" metodini izohlang
131. Yakka tartibdagi dars nima?
132. Infografik topshiriqlar mazmuni.
133. "Klaster" metodi va uni amalga oshirish mezonlari
134. "Baliq skeleti" metodini izohlang, namuna yarating.
135. "Qo'shningni top" metodini izohlang.
136. "Singan tuxum" metodini izohlang.
137. "Zinama- zina" metodini izohlang va namuna keltiring.
138. **"A4"** formati metodini izohlang.

139. Matn va lugʻatlar ustida metodikasi
140. Nutq uslublari oʻtish metodikasi
141. Ona tili oʻqitish metodikasi fanining obyekti, predmeti
142. Oʻquvchilarda sodda gaplarga oid tushunchalarni hosil qilish
143. DTS va dastur muhim davlat hujjati sifatida
144. Ona tili darslarida koʻrgazmalilik
145. Frazeologizm mavzusiga doir metodlar yozing
146. Insho va uning turlari
147. Taʼlimiy insholar haqida
148. Xalqaro baholash tizimlari haqida
149. Nutq uslubini farqlashda innovatsion metodlar
150. Sifat va uning maʼno turlari mavzusiga doir metodlar yozing
151. 6.Diktant va uning turlari
152. Taʼlimiy diktantlar va ularni tashkil etish metodikasi
153. EGRA va EGMA xalqaro baholash dasturlari
154. Insho va uning turlari
155. Ot soʻz turkumi mavzusiga doir metodlar yozing.
156. PIZA xalqaro baholash dasturi
157. Bayon va uning turlari
158. Ijodiy insho ustida ishlash
159. Ona tili oʻqitish metodikasi fan sifatida
160. Leksikologiyaga doir metodlarni yozing.
161. Turli tipdagi matnlar bilan ishlash metodlari
162. Yozma ish va uning turlari
163. Ona tilini oʻqitishda rivojlangan xorijiy davlatlar tajribasi
164. Nutq uslublarni farqlashga oid metodlar
165. Sodda va qoʻshma gaplarni oʻqitish metodikasi
166. Nazorat insholarini oʻtkazish metodikasi boʻyicha dars ishlanma yaratish
167. Taʼlimiy diktantlar va ularni tashkil qilish
168. Nutq uslublarni farqlashga oid usullar
169. Morfologiyani oʻqitishga doir metodlar
170. Xalqaro baholash reytinglari: PIRLS dasturi
171. Tinish belgilarini amaliy oʻrgatish usullari
172. Ona tilini oʻqitish metodikasi fan sifatida
173. Milliy pedagogikadagi asosiy tamoyillardan biri yozma nutqni shakllantirish masalasi
174. Fonetikani oʻqitishga doir metodlar
175. Nutq uslublari ustida ishlash
176. Tinish belgilarini amaliy oʻrgatish usullari
177. Soʻz birikmasi va gap ustida ishlash
178. Qoʻshma gaplarni kontekstdagi oʻrnini aniqlash usullarini oʻrgatish
179. Oʻquvchilarda sodda gaplarga oid tushunchalarni hosil qilish
180. Yozma ish va uning turlari
181. Esse haqida tushuncha
182. Toʻldiruvchini aniqlashga oid interfaol metodlar
183. Ona tili darslarida oʻquvchilarni esse yozish jarayoniga tayyorlash
184. Insho va uning turlari
185. Yozma ishlarni tashkil etishda innovatsion metodlar
186. Interfaol metodlar haqida
187. Sintaksisni oʻqitishga doir metodlar
188. Oʻquvchilar bilimini nazorat qilish va baholash usullari
189. Oʻquvchilarda sodda gaplarga oid tushunchalarni faollashtirish
190. Ona tili oʻqitish metodikasi fan sifatida

191. Turli tipdagi matnlar bilan ishlash usullari
192. Punktuatsiyaga doir metodlar
193. Nutq uslublariga doir ko'rgazmali materiallar tayyorlash
194. Nutq uslublarini ajratishda matnlar bilan ishlash metodikasi
195. Tinish belgilarining qo'llanilishi ustida ishlash
196. Ona tili va adabiyot fanidan milliy testga tayyorlanish metodikasi
197. Orfografiyaga doir metodlar
198. Bayon va uning turlari
199. Punktuatsiya o'qitish metodikasi
200. Ona tili va adabiyot fanidan milliy testga tayyorlanish metodikasi
201. Matnlar ustida ishlash
202. Orfoepiyaga doir metodlar
203. Ona tili darslarining savol va topshiriqlar qismida ishlash
204. Yozma ish va uning turlari
205. Rivojlangan davlatlar tajribasining dars jarayoniga tadbig'i
206. Interfaol metodlar haqida nazariy fikrlar
207. Leksikologiyaga doir metodlar
208. Ona tili va adabiyot fanidan milliy testga tayyorlanish metodikasi
209. Ona tilini o'qitishda rivojlangan xorijiy davlatlar tajribasi
210. Tinish belgilarini amaliy o'rgatish usullari
211. PISA va PIRLS xalqaro baholash reytinglari
212. Ergashgan qo'shma gaplarga doir metodlar
213. Gap bo'laklarining kontekstdagi o'rnini aniqlash usullarini o'rgatish usullari
214. Turli tipdagi matnlar bilan ishlash usullari
215. Yozma ish va uning turlari
216. Ona tili darslarining savol javob qismi ustida ishlash
217. Nutq uslublarini o'qitishga doir metodlar
218. O'quvchilarning yozma nutqini o'stirish usullari
219. 1soatlik dars ishlanmaning kirish qismi haqida
220. Ona tili darslarida ko'rgazmalilik
221. Turli tipdagi matnlar bilan ishlash usullari
222. Fonetikani o'qitishga doir metodlar
223. Interfaol metodlar
224. 1soatlik dars ishlanmaning kirish qismi haqida
225. O'quvchilarning yozma nutqini o'stirish yo'llari
226. Morfologiyani o'qitishga doir metodlar
227. 1soatlik dars ishlanmaning takrorlash qismi haqida
228. Turli tipdagi matnlarni o'qib va eshitib tushunish mashqlari ustida ishlash
229. Nutq uslublarni farqlashga doir metodlar
230. Qo'shma gapni o'qitish metodikasi
231. Orfografiyani o'qitishga doir metodlar
232. Nutq uslublarini ajratishda matnlar bilan ishlash
233. Tinish belgilarining qo'llanilishi ustida ishlash
234. Rivojlangan davlatlar tajribasini dars jarayoniga tadbig'i
235. 1soatlik dars ishlanmaning mustahkamlash qismi
236. Yozma ishlarni tashkil etishga doir metodlar
237. Yozma ishlarni tashkil etishda innovatsion metodlar
238. Rivojlangan davlatlar tajribasini dars jarayoniga tatbiq etish
239. 1soatlik dars ishlanmaning yangi mavzu bayoni qismi haqida
240. Iboralarni o'qitishga doir metodlar
241. Gap bo'laklarining kontekstdagi o'rnini aniqlash usullarini o'rgatish
242. O'quvchilarda sodda gaplarga oid tushunchalarni faollashtirish

243. Interfaol metodlar
244. Turli tipdagi matnlar bilan ishlash usullari
245. Punktuatsiyaga doir metodlar
246. Xalqaro baholash reytinglari
247. Nutq uslublarini ajratishda matnlar bilan ishlash metodikasi
248. Soʻz birikmasi va gap boʻlaklari ustida ishlash
249. Bayon va uning turlari
250. Sintaksisni oʻqitishga doir metodlar
251. PISA xalqaro baholash reytingi haqida
252. Interfaol metodlar
253. Gapda toʻldiruvchi boʻlaklarni aniqlash usullari
254. Nutq uslublarini oʻqitish jarayonida oʻquvchilarda muloqot madaniyatini shakllantirish metodikasi
255. Imloga doir metodlar
256. Interfaol metodlar haqida nazariy fikrlar va ulardan gap boʻlaklarini oʻqitishda foydalanish
257. Yozma ish va uning turlari
258. Turli tipdagi matnlar bilan ishlash usullari
259. Gap boʻlaklarining konteksdagi oʻrni
260. Orfoepiyaga doir metodlar

Asosiy adabiyotlar:

1. Abduraimova M., Qodirov M. v.b. Ona tili 6-sinf. Oʻqituvchilar uchun metodik qoʻllanma. Toshkent, «Sharq», 2012, 239 b.
2. Berdialiyev A. Dastur loyihasida sintaksisga oid ayrim tushunchalarning berilishi va ularning talqini. «Til va adabiyot taʼlimi», 1991, 9-son, 9-11-b.
3. Ibragimov X., Bobomirzayev H. Pedagogik psixologiya. Toshkent, «Oʻzbekiston faylasuflari milliy jamiyati», 2007, 407 b.

Qoʻshimcha adabiyotlar:

1. Yoʻldoshev J., Usmonov S. Pedagogik texnologiya asoslari. Toshkent, «Oʻqituvchi», 2004, 102 b.
2. Yoʻldoshev J., Usmonov S. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy qilish. Toshkent, «Fan va texnologiya», 2008, 130 b.
3. Кружковая работа по русскому языку (Сб.статей из опыта работы). Москва, «Просвещение», 1979.
4. Matjon S. Kitob ustida ishlash usullari. «Til va adabiyot taʼlimi», 1999, 4-son.
5. «Tillar koʻrigi»ni oʻtkazish haqida Nizom. «Til va adabiyot taʼlimi», 1993, 5-6-qoʻshma sonlar.
6. Usmonova K., Hayitov A. Ona tili va adabiyot fanlarini oʻqitishda taʼlim texnologiyalaridan foydalanish. Toshkent, 2011.

Elektron taʼlim resurslari:

1. Тилшунослик назарияси. ЎУМ. ЎЗМУ, 2011. Ўзбек филологияси факультети кутубхонаси.
2. [www. literature.uz](http://www.literature.uz)
3. [www. genhis philol.ru](http://www.genhis.philol.ru).
4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Structuralism>
5. <http://www.brocku.ca/english/courses/4F70/struct.html>
6. [www. literature.uz](http://www.literature.uz)
7. [www. genhis philol.ru](http://www.genhis.philol.ru)
8. <http://en.wikipedia.org/wiki/Structuralism>
9. [www. tdpu. uz](http://www.tdpu.uz)
10. [www. pedagog. Uz](http://www.pedagog.Uz)
11. [www. ziyonet. Uz](http://www.ziyonet.Uz)
12. [www. edu. uz](http://www.edu.uz)

O‘zbek adabiyoti fanining mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad – O‘zbek adabiyoti tarixi fani talabalarga eng qadimgi adabiy yodgorliklardan hozirgi davrgacha bo‘lgan badiiy asarlarning ma’rifiy, badiiy va tarixiy ahamiyati xususida tushunchalar beradi. Shuningdek, har bir o‘zbek yozuvchi, ijodkor va shoiri ijodining o‘ziga xosliklari, ular asarlarining mazmun-mohiyatini shakl va mazmun uyg‘unligida anglatish, har bir ijodkor haqida atroflicha ma’lumot berishdan iborat.

Fanning vazifasi – O‘zbek adabiyoti fani bo‘yicha olingan nazariy amaliy bilimlarni qo‘llash orqali talabalar ilmiy tadqiqotlar olib borishi lozim, badiiy asarni, adabiy va boshqa matnlarni badiiy tahlil etish hamda uning metodlarini dars davomida qo‘llay olishi kerak. Olingan nazariy va amaliy bilimlarni amaliyotga tatbiq qila olish zarur.

O‘zbek adabiyoti fanidan savollari

1. “Gul va Navro‘z” asari haqida ma’lumot bering.
2. Atoyi g‘azallari va ularning tasnifi.
3. Sakkokiy hayoti va ijodi.
4. Avesto qachon vujudga kelgan?
5. Avesto nechta bo‘limdan iborat?
6. Avestoning tub ma’nosi nima?
7. Haydar Xorazmiyning “Gul va Navro‘z” dostoni va uning g‘oyaviy badiiy ahamiyati.
8. Qissasi Rabg‘uziydagi Yusuf obrazi haqida ma’lumot bering.
9. Ahmad Yassaviy hayoti va ijodi.
10. Atoyi hayoti va g‘azallarining tahlili.
11. “Gul va Navro‘z” dostonidagi obrazlarga ta’rif bering.
12. Mahmud Qoshg‘ariy hayoti haqida ma’lumot bering.
13. Durbekning "Yusuf va Zulayho" dostoni haqida ma’lumot bering.
14. Haydar Xorazmiyning tarjimai holi.
15. "Gul va Navro‘z" dostoni haqida qisqacha ma’lumot bering.
16. Adabiyot tarixini davrlashtirish haqida aytib bering.
17. Mahmud Qoshg‘ariy hayoti va ijodini aytib bering.
18. Xorazmiyning "Muhabbatnoma" asarini ta’riflab bering.
19. Lutfiyning hayoti va ijodi.

20. "Suhayl va Guldursun" asari bayoni.
21. Asotirlar va qahramonlik qissalari haqida aytib bering.
22. "Qissasi Rabg'uziy" asari o'zbek badiiy nasrining ilk namunasi.
23. Durbekning "Yusuf va Zulayho" dostoni bayoni.
24. Sayfi Saroiy hayoti va ijodi.
25. Yusuf Xos Hojib hayoti va uning "Qutadg'u bilig" asaridagi obrazlar.
26. Atoyining badiiy mahorati.
27. Lutfiy hayoti va ijodiga bir nazar.
28. Avesto adabiy-badiiy manba sifatida. O'rxun-enasoy yodgorliklari.
29. Yassaiy va uning hikmatlari.
30. Durbekning "Yusuf va Zulayho" dostoni.
31. Atoyining badiiy mahorati va hayoti.
32. Navoiyning "Farhod va Shirin" dostoni va Qutb Xorazmiyning "Xusrav va Shirin" dostonidagi farqli va o'xshash jihatlarini ayting.
33. Noma janri haqida ma'lumot bering.
34. "Qissasi Rabg'uziy" asarida Ya'qubning ko'zi ko'r bo'lib bu ahvolga tushishiga sabab nimada deb o'ylaysiz?
35. "Yusuf va Zulayho" dostonida Yusufning sadoqati qaysi jarayonlarda ko'rinadi?
36. Yassaviy va Atoiy ijodining yaqinligi nimada deb o'ylaysiz?
37. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asari qahramonlari tasviri.
38. Qutub Xozamiyning "Xusrav va Shirin" dostonining bayoni.
39. Lutfiyning hayoti va ijodi.
40. "Devoni lug'otit turk" asari tarixi.
41. Lutfiy g'azallari tahlili.
42. Haydar Xorazmiy va uning "Gul va Navro'z" asari haqida.
43. Ahmad Yugnakiyning "Hibbat ul-haqoyiq asarida ilm haqidagi fikrlarni yozing.
44. "Avesto"- zardushtiylik dinining muqaddas kitobi.
45. Sakkokiy qasidalarining g'oyaviy-badiiy tahlili.
46. Avesto o'rganilish tarixi.
47. "Qutadg'u bilig"da ramziy obrazlar.
48. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asarida ijtimoiy tabaqalar haqida qanday fikrlar yuritilgan?
49. "Devoni hikmat"ning she'riy tuzilishi va tili haqida ma'lumot bering.
50. Atoiy lirikasida hayot va sevgi tushunchalari.
51. "Qissasi Rabg'uziy" asarida Odam alayhissalom qissasi.
52. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asarida axloqiy estetik qarashlar.
53. Atoiy g'azallari tahlili va yor tasviri.
54. "Qutadg'u bilig" asari va uning muallifi haqida ma'lumot.
55. Rabg'uziy va uning ijodi.
56. "Qissasi Rabg'uziy" asarida olamning yaratilish tarixi.
57. "Yusuf va Zulayho" dostonida obrazlar tasnifi.
58. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" dostonidagi asosiy g'oya va majoziy obrazlar tasnifi.
59. "Hikmatlar" asarini tahlil qiling.
60. Qahramonlik eposlari haqida malumot bering.
61. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asaridagi asosiy g'oyalar.
62. Haydar Xorazmiyning "Gul va Navro'z" asaridagi obrazlar tahlili.
63. Durbekning "Yusuf va Zulayho" dostonining yaratilishi, obrazlari, g'oyaviy-badiiy xususiyatlari haqida yozing.
64. Nosiruddin Rag'busiyning "Qissasi Rabg'uziy" asarida qaysi payg'ambarlar haqida qissalar keltirilgan. Qissalardan birortasini yozing.
65. Atoyining biror g'azalini olib undagi she'riy san'atlarni tahlil qiling.

66. Xorazmiyning "Gul va Navro'z" asaridagi obrazlarga tavsif bering.
67. Lutfiy lirikasidagi badiiyatlar haqida ma'lumot bering.
68. Ahmad Yassaviyning hikmatlaridagi bosh g'oyalar nimalardan iborat?
69. Xorazmiyning "Muhabbatnoma" asaridagi lirik janrlar.
70. Sayfi Saroyi g'azallari tahlili.
71. Durbekning "Yusuf va Zulayho" asaridagi Yusuf obraziga tavsif.
72. Yugnakiyning "Hibat ul haqoyiq" asaridagi ramziy ma'nolar.
73. Yassaviy hikmatlarining bosh mavzusi.
74. Lutfiy g'azallari tahlili.
75. O'zbek mumtoz adabiyoti qaysi fanlar bilan bog'liq.
76. Atoyining badiiy mahorati va she'riy san'atlar haqida ma'lumot bering.
77. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asaridagi obrazlarga ta'rif bering.
78. Ahmad Yassaviy hayoti va "Hikmatlar" asari haqida ma'lumot bering.
79. Pahlavon Mahmud ruboiylarini tahlil qiling.
80. Gadoiyning badiiy mahorati.
81. Qutb Xorazmiyning "Xusrav va Shirin" asari haqida.
82. Ahmad Yassaviyning hikmatlaridan namunalar.
83. O'rxun-Enasoy yodgorliklari adabiy-badiiy manba sifatida.
84. Mahmud Qoshg'ariy va "Devoni lug'otit turk" asari haqida ma'lumot.
85. Lutfiy lirikasi.
86. "Qutadg'u bilig" asarining Vena nusxasi haqida ma'lumot bering.
87. "Qutadg'u bilig" asaridagi timsollarni bugungi kun hayotiga bog'lang.
88. Mahmud Qoshg'ariyning hayoti va ijodi haqida ma'lumot bering.
89. "Devonu lug'otit turk" asarining o'rganilish tarixi.
90. O'zbek dunyoviy adabiyotida Lutfiyning o'rnini.
91. Dastlabki yozma manbalar haqida ma'lumot bering.
92. Yassaviy hikmatlari tahlili, kamida 4 ta yozing.
93. Lutfiyning adabiy merosi.
94. Sakkokiy qasidanavis sifatida.
95. Alp Er To'ng'a marsiyasi haqida.
96. Turkiy she'riyatda hikmat janrining shakllanishi.
97. Temuriylar davri madaniyatiga baho.
98. O'rxun-Enasoy tosh bitiklari adabiy manba sifatida o'rganilishi.
99. "Qutadg'u bilig" asarining Namangan nusxasi haqida.
100. Sayfi Saroyining "Guliston bit turkiy" asarining yozilish tarixi.
101. Sakkokiy g'azallari.
102. Haydar Xorazmiyning "Gul va Navro'z" dostoni obrazlariga tahlil.
103. Pahlavon Mahmud ruboiylaridan namunalar.
104. Ahmad Yassaviyning "Devoni hikmat" she'rlar to'plami.
105. Rabg'uziyning "Qissasi Rabg'uziy" asari haqida yozing.
106. "Guliston bit-turkiy" asariga kiritilgan hikoyalar tahlili.
107. "Qissasi Rabg'uziy" asarining yozilish tarixi va tarkibi.
108. "Qutadg'u bilig" asari qahramonlari haqida.
109. "Qutadg'u bilig" dostonidagi ijtimoiy, siyosiy va falsafiy qarashlar, undagi axloqiy va estetik qarashlar.
110. Haydar Xorazmiyning "Gul va Navro'z" dostonidagi obrazlar.
111. O'zbek adabiyoti tarixi qaysi fanlar bilan bog'liq.
112. "Devonu lug'otit turk"da munozara janrining ilk ildizlari.
113. "Suhayl va Guldursun" dostoni haqida ma'lumot bering.
114. Atoyi g'azali tahlili. Undagi ramziy obrazlar.
115. "Avesto"ning o'rganilish tarixidan zardusht shaxsi haqidagi ma'lumotlar. "Avesto" adabiy manba sifatida.

116. "Qutadg'u bilig" asarida sultonlarga bag'ishlangan bo'limdan parchalar keltiring.
117. "Gul va Navro'z" dostoning variantlari va ulardagi obrazlar, voqealar rivoji hamda qahramonlar haqida fikr yuritng.
118. Qissasi Rabg'uziy asaridan parchalar keltiring.
119. Lutfiy va uning ijodiy merosi va uning bugungi kundagi amaliy ahamiyati.
120. Haydar Xoramizmiy hayoti va faoliyatiga doir ma'lumotlar bering.
121. XVII-XIX asrdagi tarixiy sharoit, madaniy hayot va adabiy - ilmiy muhit
122. Turdi Farog'iy satirasi
123. Nurmuhammad Andalib hayoti va ijodini o'rganilishi
124. XVII –XIX asrlarda Buxoro adabiy muhiti
125. Nodira o'zbek mumtoz adabiyotining atoqli namoyondasi sifatada
126. Shermuhammad Munisning "Munis ul ushshoq" asari tahlili
127. Xoja merosida kichik hikoyachilik takomili
128. Xiva adabiy muhiti (XVII-XIX asrlar)
129. Amiriyning hayoti va ijodi
130. Zavqiy adabiy merosi
131. Muhammadniyoz Nishotiyning hayoti va ijodi
132. So'fi Olloyorning "Sabot ul-ojizin" asari tahlili
133. Boborahim Mashrabning hayoti va ijodi
134. Muhammadrizo Ogahiy - shoir, tarixchi va tarjimon
135. Qo'qon adabiy muhiti (XVII-XIX asrlar)
136. Xo'janazar G'oyibnazar o'g'li Huvaydoning hayoti va ijodi
137. Uvaysiy lirikasida janrlar xilma-xilligi
138. Nurmuhammad Andalibning "Yusuf va Zulayxo" dostoni tahlili
139. Anbar Otin hayoti va ijodi
140. Ogahiy she'riyatida badiiy o'ziga xoslik
141. Muhiy Xo'qandiy hayoti va ijodi
142. Ibrat she'riyatining g'oyaviy-badiiy xususiyati
143. Karimbiy Kamiyning she'riyatining g'oyaviy ko'lami
144. Munisning "Firdavs ul-iqbol" asari tahlili
145. Furqat-ma'rifatparvar shoir
146. Bayoniy she'riyatining badiiy o'ziga xosligi
147. Huvaydoning "Rohati Dil" asari tahlili
148. Maxmur satirik shoir
149. Turdi Farogiy hayoti va ijodining o'rganilish manbalari
150. Nozimaxonim hayoti va ijodi
151. Nishotiyning "Shohboz va bulbul", "Binafsha va chang" munozaralari tahlili
152. Muqimiy hajjiyoti
153. Mashrab she'riyatida ishq talqini
154. Uvaysiyning hayoti va ijodi manbalari
155. Turdining mahorat qirralari
156. Anbar Otin otinning "Qoralar falsafasi" asari tahlili
157. Munisning "Savodi ta'lim" risolasi tahlili
158. Muhammadrizo Ogahiy ijodida lirik qahramon
159. Sayqaliy ijodida badiiy mahorat muammolari hamda janrlar xilma-xilligi
160. Muqimiy adabi merosi
161. Muhammad Rahimxon Feruz hayoti va ijodi
162. Nurmuhammad Andalibning "Zaynularab" dostoni tahlil
163. Muhiy Xo'qandiy ijodining o'ziga xoslik
164. Gulxaniy hayoti va ijodi
165. Munisning "Savodi ta'lim " asari tahlili
166. Mashrab she'riyatining g'oyaviy xususiyatlari

167. Nishotiyning lirik she'rlari va ularni o'ziga xos xususiyatlari
168. Turdi Farog'iy hayoti va ijodi
169. Mashrab tarjimai holi va ijodiy faoliyatini yoritishda "Qissayi Mashrab" ning o'rni
170. Uvaysiy she'rlarining mavzu va g'oyaviy xususiyatlari
171. Abdulg'azi Bahodirxonning "Shajarayi turk" asari tahlili
172. Boborahim Mashrab she'riyati
173. Nodira shariyatining mavzu va g'oyaviy xususiyatlari
174. Abulg'azi Bahodirxonning "Shajarayi tarokima" asari tahlili
175. Qul Ubaydiyning o'zbek mumtoz adabiyotida tutgan o'rni
176. Sayqaliy hayoti va ijodi manbalari
177. Yusuf Saryomiyning adabiy merosi
178. Nozimaxonim adabiy merosi
179. Gulxaniyning hayoti va ijodi
180. Nishotiy lirik she'rlarining o'ziga xos xususiyatlari
181. So'fi Olloyorning "Sabot ul-ojizin" asarining g'oyaviy-baliy xususiyatlari
182. Gulxaniy hayoti va ijodi manbalari
183. Uvaysiy she'rlarining mavzu va g'oyaviy qamrovi
184. Huvaydoning "Rohati Dil" dostoni va uning adabiyot tarixidagi o'rni
185. Xiva adabiy manbalari. Ularni o'rganish tamoyillari
186. "Zarbulmasal" asarining g'oyaviy va badiiy xususiyatlari
187. So'fi Olloyor hayoti va ijodi manbalari
188. Huvaydoning o'zbek adabiyotida tutgan o'rni
189. Nodira hayoti va ijodining o'rganilish tarixi
190. Anbar Otin ijodida ma'rifatparvarlik g'oyalarining badiiy aks etishi
191. Bayoniy Xiva adabiy muhitida tutgan o'ni
192. Huvaydo ijodida badiiy mahorat muammolari va janrlar xilma-xilligi
193. "Zarbulmasal" asaridagi mustaqil syujetli hikoyatlarning mavzu mundarijasi va ularning tahlili
194. Amiriyning merosining adabiyot tarixida tutgan o'rni
195. Komil Xorazmiy hayoti va ijodi
196. Xoja "Miftohil-adi" asri tahlili
197. Fitratning "Abulfayzxon" targediyasining yaratilish sabablari va tarixiy asoslari
198. Abdulla Qodiriyning adabiy-estetik qarashlari
199. Cho'lpon ijodida milliy istiqlol g'oyasi
200. Mustaqillik davri qodiriyshunosligi (U.Normatov, S.Mirvaliyev, B.Karim)
201. Oybekning "Bolalik", A.Qahhorning "O'tmishdan ertaklar" avtobiografik qissasida bola dunyosining aks etishi
202. G'.G'ulomning "Yodgor" qissaning yetakchi g'oyaviy xususiyati, asarda badiiy talqin va adib mahorati masalasi.
203. Mirtemirning "Surat" lirik dostoni XX asr o'zbek poemachiligining yutug'i sifatida
204. Zulfiya tarjimalarida shoir mahorati.
205. Asqad Muxtorning "Tundaliklar" asarida adibning insoniy va ijodiy prinsiplari
206. Pirimqul Qodirovning "Erk" qissasida insoniy burch va erk dialektikasi talqini
207. "Yulduzli tunlar" romanida yozuvchining badiiy tasvirlash mahorati ("Boburnoma" bilan qiyosiy o'rganiladi).
208. Odil Yoqubovning ijtimoiy-publitsistik qarashlari, ularning adib badiiyatida aks etishi (1989 yil, 16 iyun SSSR xalq deputatlari qurultoyida yozuvchining so'zlagan nutqi va "Qanot juft bo'ladi" qissasi misolida).
209. "O'tkan kunlar" romanida aks etgan tarixiy davr va badiiy talqin.
210. Cho'lponning ilk hikoyalarida jadidchilik g'oyalarining ifodalanishi.
211. Milliy hikoyachiligimiz rivojida G'afur G'ulomning o'rni.
212. "Sarob" romanida davr va shaxs fojiasining aks etishi.

213. Asqad Muxtor lirikasining yetakchi xususiyati.
214. Ibrohim G'afurovning "Millatning billurlanishi", "Behbudiy shaxsiyati" maqolalarida M.Behbudiy dahosining ochilishi.
215. Ibrohim G'afurovning "Zamon zargari" maqolasida Abdulla Qahhor mahorati, uslubining yoritilishi
216. Qozoqboy Yo'ldoshevning "Mohiyatga ingan milliylik" maqolasida G'afur G'ulom ijodi misolida milliylikning estetik mohiyat sifatida asoslanishi
217. Qozoqboy Yo'ldoshev o'zining "O'zbek she'riyatining cho'ng qoyasi" maqolasida Mirtemir poetic mahorati haqida
218. Erkin Vohidovning "So'z latofati" asari va badiiy ijod muammolari
219. Fitrat va adabiy tanqid
220. Sho'ro davri cho'lponshunosligi
221. Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanida obrazlar tizimi
222. Matyoqub Qo'shjonovning adabiy-tanqidiy qarashlari
223. "Navoiy" romani va tanqidchilik
224. Abdulla Qahhorning ikkinchi jahon urushi yillarida yaratgan felyetonlari
225. Hamid Olimjonning "Jinoyat" dramasida axloqiy-ma'naviy masalalarning badiiy talqini
226. Mirtemirning "Qoraqalpoq daftari" she'riy turkumi poetikasi
227. Jadid dramaturgiyasidagi yetakchi mavzular va ularning talqini masalasi (Behbudiy, Hamza, A.Qodiriy)
228. G'afur G'ulom maktublarida muallif dunyosining aks etishi
229. Abdulla Qahhorning ikkinchi jahon urushi yillari hikoyachiligi
230. Kibriyo Qahhorovanning "Chorak asr hamnafas" xotira kitobida Abdulla Qahhor siymosi
231. Maqsud Shayxzodaning "Toshkentnoma" dostonida g'oyaviy, badiiy o'ziga xoslik
232. Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanida obrazlar tizimi
233. Matyoqub Qo'shjonovning adabiy-tanqidiy qarashlari
234. "Navoiy" romani va tanqidchilik
235. Abdulla Qahhorning ikkinchi jahon urushi yillarida yaratgan felyetonlari
236. Hamid Olimjonning "Jinoyat" dramasida axloqiy-ma'naviy masalalarning badiiy talqini
237. Mirtemirning "Qoraqalpoq daftari" she'riy turkumi poetikasi
238. Jadid dramaturgiyasidagi yetakchi mavzular va ularning talqini masalasi (Behbudiy, Hamza, A.Qodiriy)
239. G'afur G'ulom maktublarida muallif dunyosining aks etishi
240. Abdulla Qahhorning ikkinchi jahon urushi yillari hikoyachiligi
241. Kibriyo Qahhorovanning "Chorak asr hamnafas" xotira kitobida Abdulla Qahhor siymosi
242. Fitratning "Abulfayzxon" targediyasining yaratilish sabablari va tarixiy asoslari
243. Abdulla Qodiriyning adabiy-estetik qarashlari
244. Cho'lpon ijodida milliy istiqlil g'oyasi
245. Mustaqillik davri qodiriyshunosligi (U.Normatov, S.Mirvaliyev, B.Karim)
246. Oybekning "Bolalik", A.Qahhorning "O'tmishdan ertaklar" avtobiografik qissasida bola dunyosining aks etishi
247. G'.G'ulomning "Yodgor" qissaning yetakchi g'oyaviy xususiyati, asarda badiiy talqin va adib mahorati masalasi.
248. Mirtemirning "Surat" lirik dostoni XX asr o'zbek poemachiligining yutug'i sifatida
249. Zulfiya tarjimalarida shoira mahorati.
250. Asqad Muxtorning "Tundaliklar" asarida adibning insoniy va ijodiy prinsiplari
251. Pirimqul Qodirovning "Erk" qissasida insoniy burch va erk dialektikasi talqini

252. H.H.Niyoziy she'riyati va prozasida o'zbek xalqining fojiali hayotining realistik aks ettirilishi
253. A.Qodiriy ijodidagi janrlar rang-barangligi, ularda ko'tarilgan mavzu, g'oya, muammo.
254. A.Cho'lpon dramaturgiyasida erk va ozodlik g'oyalarining ifodalanishi
255. G'afur G'ulomning hikoyalari va qissachiligida yozuvchi mahorati masalasi
256. M.Shayxzoda she'riyatida teran falsafiylik ruhining aks etishi.
257. "O'tkan kunlar" romanida aks etgan tarixiy davr va badiiy talqin.
258. Milliy hikoyachiligimiz rivojida G'afur G'ulomning o'rni.
259. Odil Yoqubov qissalarida yoshlar ma'naviyatining aks etishi ("Billur qandillar", "Qanot juft bo'ladi").
260. Pirimqul Qodirovning "Uch ildiz", "Qora ko'zlar" romanlarida aks etgan tarixiy davr va asar qahramonlar qismati.

Asosiy adabiyotlar:

1. Vohidov R., Eshonqulov X. O'zbek mumtoz adabiyoti tarixi. O'quv qo'llanma. –T.: Adabiyot jamg'armasi, 2006
2. Yusupova D. O'zbek mumtoz adabiyoti tarixi (Alisher Navoiy davri) – Toshkent: Akademnashr, 2013.
3. Valixo'jayev B. O'zbek adabiyotshunosligi tarixi. – Toshkent: O'zbekiston, 1993.
4. Yusupova D. O'zbek mumtoz adabiyoti tarixi (Alisher Navoiy davri) – Toshkent: Akademnashr, 2013.
5. Karimov N. XX asr adabiyoti manzaralari. –T.: Sharq, 2008

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Xojiahmedov A. Mumtoz badiiyat malohati. –T.: Sharq, 1990
2. Qosimov B. va boshqalar. Milliy uyg'onish davri o'zbek adabiyoti. – T.: Ma'naviyat, 2004.
3. A.Fitrat. Adabiyot qoidalari. – T., O'qituvchi 1995.
4. Jabborov N. Adabiyot va milliy ma'naviyat. –T.: Ma'naviyat, 2015
5. Aliyev A. Ma'naviyat, qadriyat va badiiyat. –T.: Akademiya, 2000.

Elektron ta'lim resurslari:

1. www.tdpu.uz
2. www.pedagog.uz
3. www.ziyonet.uz
4. www.edu.uz
5. www.o'zbekadabiyoti.com.

O'zbek adabiyoti o'qitish metodikasi fanining mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad – "O'zbek adabiyoti o'qitish metodikasi" fanini o'qitishning bosh **maqsadi** – ta'limning turli bosqichlarida talabalarni o'qitishning eng qulay, zamonaviy metod va usullari bilan tanishtirishdan iborat bo'lib, ularning shu sohadagi bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantiradi.

Fanning vazifasi – talabalarni metodika ilmining ilg‘or yutuqlari bilan tanishtirish, amalda badiiy asarni tahlil qilishni, darsning ilmiy-nazariy asoslarini; adabiyotga oid dars hamda sinfdan tashqari mashg‘ulotlarni tashkil etishning nazariy-metodik asoslarini; adabiy asarlarni o‘qitish orqali o‘quvchilarning badiiy-estetik didi, mustaqil ijodiy fikrlash qobiliyati, kitobxonlik madaniyatini kamol toptirishga o‘rgatish, darsning ilmiy-nazariy asoslarini o‘rgatish; adabiyotga oid dars hamda sinfdan tashqari mashg‘ulotlarni tashkil etish haqida ma’lumot berish, amaliyotdagi zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan tanishtirishdan iborat.

O‘zbek adabiyoti o‘qitish metodikasi fanidan savollar

1. Adabiyot o‘qitish metodikasi fan sifatida
2. Adabiyot o‘qitish metodikasining tarixi va shakllanish taraqqiyoti
3. Fanlararo bog‘liqlik va integratsiya
4. Kompetentlik va uning turlari
5. Adabiyot faniga oid umumiy o‘rta ta’lim maktablari, akademye litsyey va KHKning DTS, dastur, darslik, o‘quv-metodik qo‘llanmalarining o‘ziga xos xususiyatlari, ularning tuzilishi, mazmun, ulardan amaliyotda foydalanish
6. Badiiy asarda obrazlarga singdirilgan ma’no va mazmun. Obrazlar tasnifi
7. Epik asarlar tahlili: matn ustida ishlash yo‘llari. Matn mazmunini o‘zlashtirishga oid qiyinchiliklar, ularni bartaraf qilish usullari
8. Lirik asarlarni badiiy-estetik tahlil qilish usullari.
9. Dramatik asarlar tahlilida vo-qyea va pyersonajlar, qahramon va muallif nutqini o‘rganish xususiyatlari
10. Badiiy asar tilini tahlil qilish usullari. Badiiy asar tahlilida ijodkorning uslubi, asarning tur va janr xususiyatlarini inobatga olish
11. Adabiy-tanqidiy materiallarini o‘rganish
12. Inshoga matyerial to‘plash, ryeja tuzish va yozish muhim didaktik tadbir sifatida
13. Adabiyot darslarida ko‘rgazmalilikni tashkil etish
14. Adabiy ta’limda o‘quvchilar bilimini nazorat qilish va baholash
15. Adabiyot fanidan sinfdan tashqari mashg‘ulotlarning turlari va ularni tashkil etish usullari
16. Adabiyot darslarida audio-vizual va texnik vositalardan foydalanish
17. Gardnerning turfa zakovatlar nazariyasi asosida turli dunyoqarash vaqobiliyatga ega bo‘lgan o‘quvchilarni darsga jalb qilish (O‘tkir Hoshimovning “Ikki eshik orasi” romani. Ekzyuperining “Kichkina shahzoda” qissasi misolida);
18. Blum taksonomiyasi asosida adabiyot darsi uchun topshiriqlar yaratish;
19. Adabiyot darsida o‘qitishning interfaol usullarini va kognitiv rivojlanish
20. strategiyalarini qo Hash (G ‘afur G‘ulomning “ Mening o‘g‘rigina bolam” hikoyasi misolida);
21. Adabiyotni o‘qitishda davr va madaniyatni hisobga olish, zamon va makon, tarixiy voqelikni tushunishni o‘rgatish (Pirimqul Qodirovning “ Yulduzli tunlar” romani, Aleksandr Pushkinning “ Yevgeniy Onegin” she’riy romani misolida);
22. Adabiyot darslarida yozma topshiriqlarni qo‘llash (Abdulla Qodiriyning
23. O‘tkan kunlar , Chingiz Aytmatovning “ Asrga tatigulik kun” romanlari misolida);
24. Lirik asarlar bilan ishlash (Alisher Navoiy va Mashrab g‘azallari, Muhammad Yusuf va Sergey Yesenin she’riyati misolida);
25. Liro-epik asarlar bilan ishlash (“Alpomish” dostoni, Erkin Vohidovning
26. "Ruhlar isyoni" asari misolida);
27. Nasriy asarlar bilan ishlash (Abdulla Oahhor hikoyalari, Oybekning “ Qutlug‘ qon” romani misolida);
28. Dramatik asarlar bilan ishlash (Behbudiyning “ Padarkush” , Maqsud
29. Shayxzodaning “Mirzo Ulug‘bek" fojialari misolida);

30. Adabiyot darslarida multimediya vositalaridan foydalanish (Alisher Navoiy va Bobur ijodiy faoliyati misolida).
31. O'quvchilar og'zaki va yozma nutq malakalarini oshirishning shakl va usullari.
32. Adabiyot o'qitish metodikasi fanining obyekti, predmeti
33. DTS va dastur muhim davlat hujjati sifatida
34. Dastur talabini bajarishda o'qituvchining vazifasi
35. Adabiyot darslarida ko'rgazmalilik
36. Matn ustida ishlashning asosiy nuqtalari
37. Dastlabki "Adabiyot nazariyasi" darsligi
38. Adabiyot o'qitish metodikasi fanining maqsad va vazifasi
39. Badiiy asarni o'qishning turlari
40. Ibn Sinoning pedagogik qarashlarida ta'lim-tarbiya masalalari
41. Adabiyot o'qitish, adabiy ta'lim boshqa fanlarni o'qitishdan qaysi jihatlariga ko'ra farq qiladi
42. Adabiy asarni janriy xususiyatlariga ko'ra o'rganish
43. Farobiy asarlarida badiiy asar mutolaasi, ilm olish borasidagi qarashlar
44. Ta'lim bosqichlarida adabiyotni o'quv fani va san'at hodisasi sifatida o'rganish xususiyatlari
45. Badiiy asar tilini o'rganish usullari
46. Beruniy ilmiy me'rosida ilm olish va o'rgatishga doir qarashlar
47. XX asr birinchi yarmida adabiyot nazariyasi va metodikasiga oid dasturlar yaratilishi
48. Ta'lim jarayonida qo'llaniladigan tahlil turlari
49. Bir mavzu doirasida dars maqsadlarini belgilash
50. 1930-90 yillarda adabiyot o'qitish masalasi
51. Adabiyot dasturining tarkibi va mazmuni qanday belgilanadi
52. Adabiyot o'qituvchisi va unga qo'yiladigan talablar
53. Badiiy asarni o'quv-didaktik tahlili
54. Adabiyot o'qituvchisining shaxsiy fazilatlarini
55. Behbudiyni ta'limni tashkil etishdagi mulohazalari
56. Badiiy asarni o'qishning turlari
57. Metodika faniga berilgan ta'riflarga misol keltirish
58. Abdulla Avloniyning maktab ta'limi sohasidagi faoliyati
59. Adabiyot nazariyasi va metodikasiga doir dastlabki qo'llanmalar. Ulardagi ko'rsatmalar
60. Metodistlarning badiiy asar tahlili borasidagi fikrlari
61. Adabiyot fanidan taqvim ish-reja tarkibi, mazmuni
62. Adabiyot darslarida o'qituvchi shaxsining fazilatlarini qanday bo'lishi kerak
63. Badiiy asarni tahlil qilish bosqichlari
64. Klarin va Korotayevalarning o'qituvchi faoliyati borasidagi fikrlari
65. DTS da adabiyot fanidan o'quvchilar umumiy tayyorgarligiga qo'yilgan majburiy minimal talablar
66. Adabiyot darslarida ko'rgazmalilikning turlari
67. Mustaqil ishlarning maqsadiga ko'ra turlari
68. Adabiyot darslarining o'ziga xos xususiyatlari
69. Matn ustida ishlashda metodik talablar
70. Ko'rgazmalilikning ekran ko'rgazmaliligi turi
71. O'qituvchi shaxsi haqida V.Belinskiy qarashlari
72. Badiiy asarni obrazlar tizimiga ko'ra o'rganish
73. Ko'rgazmalilikning turi sifatida xarita-sxemalarning o'rni
74. Lirik asarlarni o'rganishning o'ziga xosliklari
75. Adabiyot o'qituvchisining asosiy kasbiy-pedagogik faoliyati qirralari haqida R.Keldiyorov tadqiqoti
76. Adabiyot darslari turlari

77. Adabiyot darslarida kirish mashg'ulotlarining o'rni
78. Metodistlar va adabiyotshunoslarning lirik asarlar xususidagi fikrlari
79. Muammoli ta'limning metodlar tizimi
80. Adabiyot darslari turlari
81. Muammoli ta'limning metodlar tizimi
82. Adabiyot darslarida mustaqil darslarni tashkil etish
83. DTS va o'quv dasturida umumta'lim oldiga qo'yilgan ijtimoiy talablar
84. Adabiyot darslarida o'quvchilar nutqini o'qitish masalasi
85. Adabiyot darslarida ko'rgazmalilikning grafik qo'llanmalar turidan foydalanish
86. Umumiy o'rta ta'limning asosiy meyoriy hujjatlari tasnifi
87. Adabiyot darslarining savol va topshiriqlar qismi ustida ishlash
88. Og'zaki nutqning o'ziga xos xususiyatlari
89. KTMD qabul qilinishi, bosqichlari, mazmun-mohiyati
90. Adabiyot darslarida "ko'rgazma dars" turi
91. O'quvchilarning yozma nutqini o'qitish yo'llari
92. Adabiyot dasturi talablarini bajarishda o'qituvchining vazifasi
93. Adabiyot darslarida yakunlovchi mashg'ulotlar
94. Darsning "Multimediya dars" turi
95. Adabiyot fanida sinfdan tashqari ishlar
96. Badiiy asarni obrazlar tizimiga ko'ra o'rganish
97. Yozma ishlarni tashkil etish va baholashga qo'yiladigan talablar
98. Adabiyot o'qitish metodikasi fanining obyekti, predmeti
99. DTS va dastur muhim davlat hujjati sifatida
100. Matn ustida ishlashning asosiy nuqtalari
101. Didaktik o'yinli darslarning tavsifi
102. Eng qadimgi davrlarda Adabiyot o'qitish nazariyasi va metodikasi
103. Lirik asarlarni o'rganishning o'ziga xosliklari
104. Matn ustida ishlashda metodik talablar
105. Ta'lim bosqichlarida adabiyotni o'quv fani va san'at hodisasi sifatida o'rganish xususiyatlari.
106. Adabiyot o'qituvchisining shaxsiy fazilatlari
107. Maktabda adabiy ta'limning mazmuni va qurilishi
108. Badiiy asar tahlili bosqichlari
109. Adabiyot darslari turlari
110. Metodistlarning badiiy asar tahlili borasidagi fikrlari
111. Adabiyot fanidan taqvim ish-reja tarkibi, mazmuni
112. Hamkorlik pedagogikasi texnologiyasi va uning o'ziga xos xususiyatlari
113. Metodistlar va adabiyotshunoslarning lirik asarlar xususidagi fikrlari
114. Muammoli ta'limning metodlar tizimi
115. Adabiyot darslarida ko'rgazmalilikning turlari
116. Mustaqil ishlarning maqsadiga ko'ra turlari
117. Umumiy o'rta ta'limning asosiy meyoriy hujjatlari tasnifi
118. Adabiyot darslarining savol va topshiriqlar qismi ustida ishlash
119. Didaktik o'yinlar texnologiyasi va uning adabiy ta'limdagi o'rni
120. DTS va o'quv dasturida umumta'lim oldiga qo'yilgan ijtimoiy talablar
121. Matn ustida ishlashda metodik talablar
122. Adabiyot darslarida mustaqil darslarni tashkil etish
123. DTS va o'quv dasturida umumta'lim oldiga qo'yilgan ijtimoiy talablar
124. Matn ustida ishlashda metodik talablar
125. Umumiy o'rta ta'limning asosiy meyoriy hujjatlari tasnifi
126. Adabiyot darslarining savol va topshiriqlar qismi ustida ishlash

127. DTS da adabiyot fanidan o'quvchilar umumiy tayyorgarligiga qo'yilgan majburiy minimal talablar
128. 1930–1990-yillarda Adabiyot o'qitish nazariyasi va metodikasi fanining o'ziga xos xususiyatlari.
129. Adabiyot darslarida o'quvchilar nutqini o'stirish masalasi
130. Adabiyot darslarida ko'rgazmalilikning turlari
131. Mustaqil ishlarning maqsadiga ko'ra turlari
132. Umumiy o'rta ta'limning asosiy meyoriy hujjatlari tasnifi
133. Adabiyot darslarining savol va topshiriqlar qismi ustida ishlash
134. Didaktik o'yinlar texnologiyasi va uning adabiy ta'limdagi o'rni o'quvchilarning yozma nutqini o'stirish yo'llari
135. Badiiy tahlilning pedagogik asoslari
136. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunning qabul qilinishi, mazmun-mohiyati
137. Og'zaki nutqning o'ziga xos xususiyatlari
138. Adabiyot darslarida didaktik o'yinlardan foydalanish
139. DTS va o'quv dasturida umumta'lim oldiga qo'yilgan ijtimoiy talablar
140. Matn ustida ishlashda metodik talablar
141. Adabiyot darslarida "ko'rgazma dars" turi
142. O'quvchilarning yozma nutqini o'stirish yo'llari
143. Badiiy tahlilning pedagogik asoslari
144. Ta'lim bosqichlariga tegishli darslik, o'quv-metodik qo'llanmalarning o'ziga xos xususiyatlari, ularning tuzilishi, mazmuni, amaliyotda ulardan foydalanish usullari.
145. Adabiyot fanida sinfdan tashqari ishlar
146. Badiiy asar tilini o'rganish usullari
147. O'qituvchi faoliyatini tashkil etish diqqat markazida bo'lgan ta'lim texnologiyalari.
148. Darsning "Multimediya dars" turi
149. O'quvchilarning yozma nutqini o'stirish yo'llari
150. Yozma ishlarni tashkil etish va baholashga qo'yiladigan talablar
151. Adabiyot darslarining o'ziga xos xususiyatlari
152. Adabiyot o'qitish metodikasi fanining obyekti, predmeti
153. DTS va dastur muhim davlat hujjati sifatida
154. Muammoli ta'lim mashg'ulotlarini tashkil etish va boshqarish
155. Didaktik o'yinlar texnologiyasi va uning adabiy ta'limdagi o'rni
156. Adabiyot darslarining savol va topshiriqlar qismi ustida ishlash
157. Farobiy asarlarida badiiy asar mutolaasi, ilm olish borasidagi qarashlar
158. Innovatsion ta'lim texnologiyalari
159. Adabiyot darslarida ko'rgazmalilik
160. Ta'lim texnologiyalarining o'rni va roli
161. Dastlabki "Adabiyot nazariyasi" darsligi
162. Metodika faniga berilgan ta'riflarga misol keltiring
163. Ta'lim bosqichlarida adabiyotni o'quv fani va san'at hodisasi sifatida o'rganish xususiyatlari
164. XX asr birinchi yarmida adabiyot nazariyasi va metodikasiga oid dasturlar yaratilishi
165. Adabiyot o'qitishda yangicha tamoyillar
166. Beruniy ilmiy me'rosida ilm olish va o'rgatishga doir qarashlar
167. Bir mavzu doirasida dars maqsadlarini belgilash
168. 1930-90 yillarda adabiyot o'qitish masalasi
169. Adabiyot dasturining tarkibi va mazmuni qanday belgilanadi
170. O'qitishning zamonaviy metodlari va adabiy ta'lim
171. Badiiy asarni o'quv-didaktik tahlili
172. Adabiyot fanidan taqvim ish-reja tarkibi, mazmuni
173. Asar tahlili tamoyillari

174. Adabiyot darslarining savol va topshiriqlar qismi ustida ishlash
175. Didaktik o'yinlar texnologiyasi va uning adabiy ta'limdagi o'rni
176. Muammoli ta'limning metodlar tizimi
177. 1930–1990-yillarda Adabiyot o'qitish nazariyasi va metodikasi fanining o'ziga xos xususiyatlari.
178. Kompetentsiya
179. Adabiyot o'qituvchisining shaxsiy fazilatlari
180. Adabiyot o'qituvchisi va unga qo'yiladigan talablar
181. Sinov darslari texnologiyasi
182. Badiiy asarni obrazlar tizimiga ko'ra o'rganish
183. Matn ustida ishlashda metodik talablar
184. Adabiyot metodikasi — o'quvchi ma'naviyatini takomillashtirish vositasi
185. Lirik asarlarni o'rganishning o'ziga xosliklari
186. Eng qadimgi davrlarda Adabiyot o'qitish nazariyasi va metodikasi
187. DTS va o'quv dasturida umumta'lim oldiga qo'yilgan ijtimoiy talablar
188. Adabiyot fanidan taqvim ish-reja tarkibi, mazmuni
189. Hamkorlik pedagogikasi texnologiyasi va uning o'ziga xos xususiyatlari
190. Muammoli ta'limning metodlar tizimi
191. Mustaqil ishlarning maqsadiga ko'ra turlari
192. Umumiy o'rta ta'limning asosiy meyoriy hujjatlari tasnifi
193. Adabiyot darslarining savol va topshiriqlar qismi ustida ishlash
194. Didaktik o'yinlar texnologiyasi va uning adabiy ta'limdagi o'rni
195. DTS va o'quv dasturida umumta'lim oldiga qo'yilgan ijtimoiy talablar
196. Matn ustida ishlashda metodik talablar
197. O'quvchilarning yozma nutqini o'stirish yo'llari
198. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunning qabul qilinishi, mazmun-mohiyati
199. Adabiyot darslarida "ko'rgazma dars" turi
200. Adabiyot dasturi talablarini bajarishda o'qituvchining vazifasi
201. Darsning "Multimediya dars" turi
202. O'qituvchi faoliyatini tashkil etish diqqat markazida bo'lgan ta'lim texnologiyalari
203. Badiiy asarni obrazlar tizimiga ko'ra o'rganish
204. Adabiyot darslarida ko'rgazmalilik
205. Didaktik o'yinli darslarning tavsifi
206. Adabiyot fanida sinfdan tashqari ishlar
207. Ibn Sinoning pedagogik qarashlarida ta'lim-tarbiya masalalari
208. Badiiy tahlil turlari
209. Muammoli ta'lim texnologiyalarning o'quvchi ma'naviy kamolatida o'rni
210. Farobiy asarlarida badiiy asar mutolaasi, ilm olish borasidagi qarashlar
211. Ta'lim bosqichlarida adabiyotni o'quv fani va san'at hodisasi sifatida o'rganish xususiyatlari
212. XX asr birinchi yarmida adabiyot nazariyasi va metodikasiga oid dasturlar yaratilishi
213. Bir mavzu doirasida dars maqsadlarini belgilash
214. Adabiyot dasturining tarkibi va mazmuni qanday belgilanadi
215. Metodistlarning badiiy asar tahlili borasidagi fikrlari
216. Badiiy asarni o'quv-didaktik tahlili
217. Behbudiyning ta'limni tashkil etishdagi mulohazalari
218. Umumiy o'rta ta'limning asosiy meyoriy hujjatlari tasnifi
219. Metodika faniga berilgan ta'riflarga misol keltirish
220. Adabiyot nazariyasi va metodikasiga doir dastlabki qo'llanmalar. Ulardagi ko'rsatmalar
221. "Suhbat" darsi
222. "Konferensiya" darsi
223. Adabiyot darslarida "ko'rgazma dars" turi

224. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunning qabul qilinishi, mazmun-mohiyati
225. Badiiy asarni obrazlar tizimiga ko'ra o'rganish
226. Lirik asarlarni o'rganishning o'ziga xosliklari
227. Adabiyot dasturi talablarini bajarishda o'qituvchining vazifasi
228. Muammoli ta'limning metodlar tizimi
229. Yozma ishlarni tashkil etish va baholashga qo'yiladigan talablar
230. Bir mavzu doirasida dars maqsadlarini belgilash
231. Ta'lim jarayonida qo'llaniladigan tahlil turlari
232. Metodistlar va adabiyotshunoslarning lirik asarlar xususidagi fikrlari
233. Badiiy asarni o'quv-didaktik tahlili
234. Adabiyot metodikasi — o'quvchi ma'naviyatini takomillashtirish vositasi
235. Adabiyot fanida sinfdan tashqari ishlar
236. Sinov darslari texnologiyasi
237. Darsning "Multimediya dars" turi
238. Badiiy asarni o'quv-didaktik tahlili
239. Matn ustida ishlashning asosiy nuqtalari
240. Adabiyot darslarining savol va topshiriqlar qismi ustida ishlash
241. Adabiyot darslarida "ko'rgazma dars" turi
242. DTS da adabiyot fanidan o'quvchilar umumiy tayyorgarligiga qo'yilgan majburiy minimal talablar
243. Lirik asarlarni o'rganishning o'ziga xosliklari
244. Eng qadimgi davrlarda Adabiyot o'qitish nazariyasi va metodikasi
245. Adabiyot darslarida ko'rgazmalilik
246. Sinov darslari texnologiyasi
247. Ta'lim texnologiyalarining o'rni va roli
248. Innovatsion ta'lim texnologiyalari
249. O'quvchilar faoliyati birlamchi o'rinda turishi ko'zda tutiladigan ta'lim metodlari.
250. An'anaviy ta'lim texnologiyalari
251. DTS va o'quv dasturida umumta'lim oldiga qo'yilgan ijtimoiy talablar
252. Farobiy asarlarida badiiy asar mutolaasi, ilm olish borasidagi qarashlar
253. Adabiy asarni janriy xususiyatlariga ko'ra o'rganish
254. XX asr birinchi yarmida adabiyot nazariyasi va metodikasiga oid dasturlar yaratilishi
255. Adabiyot o'qitishda yangicha tamoyillar
256. Adabiyot metodikasi — o'quvchi ma'naviyatini takomillashtirish vositasi
257. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunning qabul qilinishi, mazmun-mohiyati
258. Yozma ishlarni tashkil etish va baholashga qo'yiladigan talablar
259. O'qitishning zamonaviy metodlari va adabiy ta'lim
260. Ibn Sinoning pedagogik qarashlarida ta'lim-tarbiya masalalari

Asosiy adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni va "Kadrlar Tayyorlash Milliy Dasturi". —T.: 2007.
2. Uzviylashtirilgan Davlat ta'lim standarti va o'quv dasturi . O'zbek tili - Adabiyot (5 – 9 sinflar). Toshkent. 2012.
3. Zunnunov A., Hotamov N., Esonov J., Ibrohimov A. Adabiyot o'qitish metodikasi. — T.: «O'qituvchi». 1993
4. To'xliyev B. Adabiyot o'qitish metodikasi. O'quv qo'llanma.— T.: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxo'zbek si nashriyoti, 2010.
5. Qozoqboy Yo'ldosh, Muhayyo Yo'ldosh. Badiiy tahlil asoslari. Toshkent, Kamalak, 2016.

Qo'shimcha adabiyotlar:

6. Dolimov U. Milliy uyg'onish pedagogikasi T.: Noshir. 2012.
7. Matchonov S. Maktabda adabiyotdan mustaqil ishlar. – T.: «O'qituvchi». 1996.
8. Yo'ldoshev Q. "Adabiyot o'qitishning ilmiy-nazariy asoslari". –T.: "O'qituvchi", 1996.
9. Yo'ldoshev Q., Madaev O., Abdurazzoqov A. Adabiyot o'qitish metodikasi. – T.: Respublika o'quv-metodik markazi, 1994.
10. Karimov N. XX asr adabiyoti manzaralari. T.: O'zbekiston, 2008.
11. Karimov B. Ruhيات alifbosi. T.: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2016.
12. Mirqosimova M. O'quvchilarda adabiy tahlil malakasini shakllantirish va takomillashtirish asoslari. – Toshkent: "Fan", 2006.
13. Niyozmetova R.. Uzluksiz ta'lim tizimida o'zbek adabiyotini o'rganish metodikasi. Toshkent, Fan, 2007.
14. Niyozmetova R. O'zbek tili darslarida yangi o'zbek adabiyotini o'qitish masalalari. Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxo'zbek si nashriyoti. 2010.
15. Rafiyev A., G'ulomova N. O'zbek tili va adabiyoti. Kasb-hunar kollejlari uchun darslik. –T.: "Sharq", 2010.
16. To'xliyev B. Adabiyot. Akademik litsey va kasb-hunar kollejlari uchun darslik. – T.: «O'qituvchi». 2002
17. O'rta maxsus kasb-hunar ta'limining umumta'lim fanlari Davlat ta'lim standartlari va o'quv dasturi. –T.: "Sharq". 2001.
18. Qodirov V. Mumtoz adabiyot o'qitish muammolari va yechimlar. Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxo'zbek si nashriyoti. 2010.
19. Husanboyeva Q. Adabiyot-ma'naviyat mustaqil fikr shakllantirish omili. – T.: 2009.
20. Husanboyeva Q. Tahlil – adabiyotni anglash yo'li. T:2013.

Axborot manbalari:

Elektron ta'lim resurslari

1. www.tdpu.uz
2. www.pedagog.uz
3. www.Ziyonet.uz
4. www.nutq.intal.Uz
5. www.jspi.uz

BAHOLASH MEZONI

I. 60111400 – O'zbek tili va adabiyoti yo'nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasini yozma shaklda o'tkazish tartibi va baholash mezonlari

Bitiruvchi kurs talabalari Hozirgi o'zbek adabiy tili, O'zbek tili tarixi, Ona tilini o'qitish metodikasi, O'zbek adabiyoti, O'zbek adabiyoti o'qitish metodikasi fanlaridan Davlat attestatsiyasi ko'p variantli yozma shaklda

o'tkaziladi. "Yozma" variantlarning har bir savoli uchun javob 20 ball bilan baholanadi.

Davlat attestatsiyasida har bir yozma javoblar quyidagi mezon asosida baholanadi:

- berilgan savolga to'g'ri va to'liq javob yozilsa, savolning mazmuni, mohiyati to'g'ri va izchil yoritilsa, shuningdek, ijodiy yondashilsa, javobda mantiqiy yaxlitlikka erishilsa o'zlashtirish ko'rsatkichi **18 - 20 ball** oralig'ida baholanadi;
- berilgan savolga to'g'ri javob yozilsa, savolning mazmuni to'liq yoritilgan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi **14- 17 ball** oralig'ida baholanadi;
- berilgan savolga og'zaki javob noto'g'ri yoki yuzaki yozilgan bo'lsa, biroq berilgan savolning mazmuni to'liq yoritilmagan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi **13-12 ball** oralig'ida baholanadi;
- berilgan savolga javob noto'g'ri yoki yuzaki javob berilsa, qo'yilgan masalaning mohiyati mazmuni ochib berilmasa, unda o'zlashtirish ko'rsatkichi 0 - 10,9 ball oralig'ida baholanadi.

1. 18-20 ball - a'lo
2. 14-17 ball - yaxshi
3. 12-13 ball - qoniqarli
4. 0-11 ball - qoniqarsiz

II. 60111400 – O'zbek tili va adabiyoti yo'nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasi test sinovi shaklida o'tkazish tartibi va baholash mezonlari

Baholash usullari	Test topshiriqlari, yozma ish, tahlil uchun misollar, taqdimotlar
Baholash mezonlari	100-90 (a'lo) – fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish; – fanga oid ko'rsatkichlarni tahlil qilishda ijodiy fikrlay olish; – o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – tahlil natijalari asosida vaziyatga to'g'ri va xolisona baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. 89-70 (yaxshi) – o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. 69-60 (qoniqarli) – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga

	to'la baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish. – qaror qabul qilish haqida umumiy biliga ega bo'lish 59-0 (qoniqarsiz) – o'tilgan fanning nazariy va uslubiy asoslarini bilmaslik; o'tilayotgan fan qonuniyatlarini o'zlashtirishlikni bilmaslik
--	--

Umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan Davlat attestatsiyasi bo'yicha umumiy o'zlashtirish ko'rsatkichi 2 dan 5 balgacha baholanadi (5 baho – a'lo, 4 baho – yaxshi, 3 baho – qoniqarli, 2 baho – qoniqarsiz) yoki baholash 5 baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o'tkaziladi.

Baholashni 5 baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o'tkazish jadvali

5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala
5,00 — 4,96	100	4,30 — 4,26	86	3,60 — 3,56	72
4,95 — 4,91	99	4,25 — 4,21	85	3,55 — 3,51	71
4,90 — 4,86	98	4,20 — 4,16	84	3,50 — 3,46	70
4,85 — 4,81	97	4,15 — 4,11	83	3,45 — 3,41	69
4,80 — 4,76	96	4,10 — 4,06	82	3,40 — 3,36	68
4,75 — 4,71	95	4,05 — 4,01	81	3,35 — 3,31	67
4,70 — 4,66	94	4,00 — 3,96	80	3,30 — 3,26	66
4,65 — 4,61	93	3,95 — 3,91	79	3,25 — 3,21	65
4,60 — 4,56	92	3,90 — 3,86	78	3,20 — 3,16	64
4,55 — 4,51	91	3,85 — 3,81	77	3,15 — 3,11	63
4,50 — 4,46	90	3,80 — 3,76	76	3,10 — 3,06	62
4,45 — 4,41	89	3,75 — 3,71	75	3,05 — 3,01	61
4,40 — 4,36	88	3,70 — 3,66	74	3,00	60
4,35 — 4,31	87	3,65 — 3,61	73	3,0 dan kam	60 dan kam

ESLATMA: Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo'yilgan bahodan norozi bo'lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi ballari e'lon qilingan kundan e'tiboran 24 soat muddat ichida appelyatsiya komissiyasiga murojaat qilishga haqli. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va talaba o'rtasida baholash ballari bo'yicha yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar maxsus appelyatsiya komissiyasi tomonidan ko'rib chiqiladi hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.

O'zbek adabiyotini o'qitish metodikasi

M. Jo'rayev

O'zbek tilini o'qitish metodikasi

X. Muxammadiyev

